

Giridde muharebe şiddetle devam ediyor

Almanlar yeniden ağır hücumlarda bulundular

İngilizler daha müsaide mevzilere çekildiler

İngiliz hava kuvvetlerinin yeni akınları

Kahire, 28 (A.A.) — Resmî tebliğ:

Giride hava yolu ile nakledilen yeni kit'alarla takviye edilmiş olan Almanlar gittikçe artan bir bombardıman müzaheretile Han-yadaki kuvvetlerimizle karşı yeni-den ağır hücumlarda bulunmuşlardır.

Kit'alarımız çok büyük bir azimle muharebeye devam etmekle beraber arkada daha müsaide bir mevzi üzerine çekilmeğe mecbur (Devamı 3 üncü sayfada)

Pasif korunma tedbirleri

Vali halkı vazifeye çağırıyor

Lütfi Kırdar

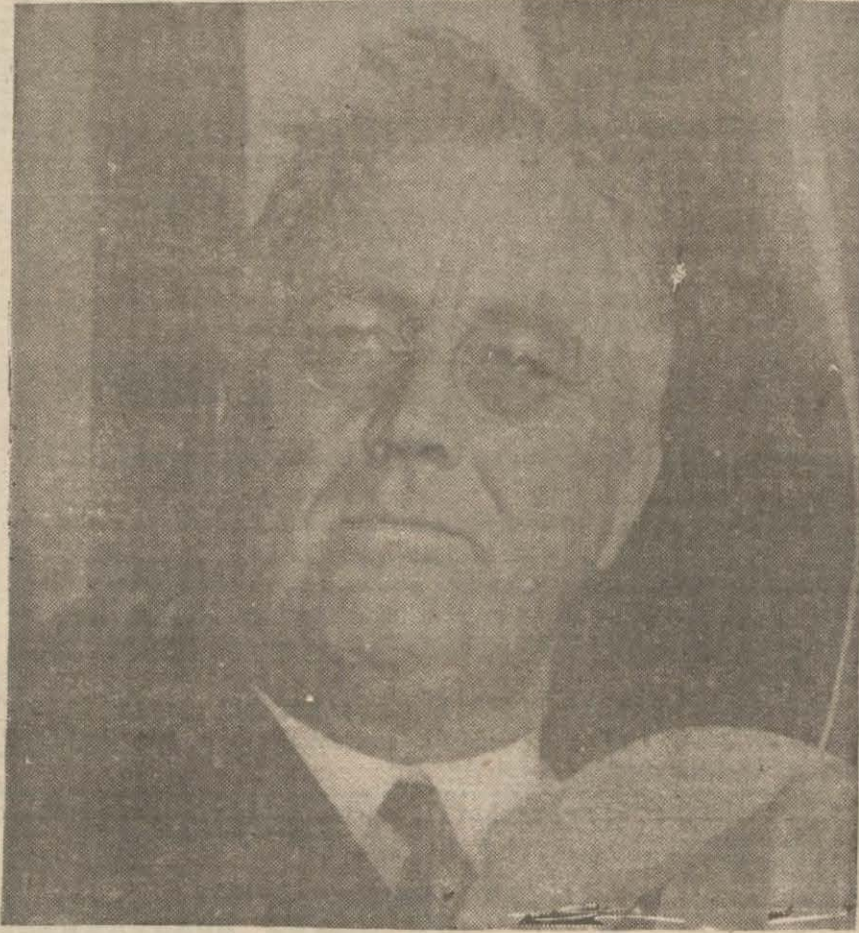
Şehrimizde pasif korunma tedbirlerini takviye hususundaki çalışmalar devam olunmaktadır. (Arkası sayfa 7 sütun 5 te)

Bugün:

Çocukları korumada ziyaretçi hemşire teşkilâtı
YAZAN
Prof. Dr. İhsan Hilmi Alantar
(2 nci sayfamızda)

Yarın:

Değişen dünya!
Harbler, ihtilaller ve buhranlar
YAZAN
Ahmed Hamdi Başar

Amerika Cümhurreisi Ruzvelt

Ruzvelt fevkalâde ahval ilân etti

"Amerika ehemmiyetli tedbirler aldı,,

Amerika Cümhurreisinin beklenen tarihi nutku

«Mihverciler denizlere hâkim olmazlarsa mağlûbiyetleri muahhkaktır. Amerikanın tarihi denizlerin serbestisine bağlıdır»

Vaşington, 28 (Radyo) — Cümhurreisi Ruzvelt beklenen tarihi nutkunu Whit Hall'de söylemiştir.

B. Ruzvelt ezümle demiştir ki: — Bu akşamdan itibaren fevkalâde ahval mevcut olduğunu ve bu ahvalin millî iktadımızın azamî haddine kadar kuvvetlendirilmemiz icab ettirdiğine dair be-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Nutkun akisleri

"Müstakbel harekât için sağlam bir temel.,,"

"Nutuk bilkuve bir ilânı harb mahiyetindedir.,,"

Ruzvelt dün Lord Halifaxla görüştü

Newyork 28 (A.A.) — Reuter: Gazeteler büyük başlıklarla re- isicümhur Ruzvelt'in «hududsuz fev kalâde millî ahval» içinde bulunduğunu ilân ettiğini yazmaktadır. Matbuat reiscümhurun nutkun da sarahaten görülen Hitlerizm a- leyhtarlığını ehemmiyetle kaydey- leri Ruzvelt'in lehindedir.

Bazı gazetelere göre bu nutuk bilkuve bir ilânı harb mahiyetindedir. (Devamı 3 üncü sayfada)

Askerî vaziyet

Tayyare, harb gemisinin başına belâ oldu!

Büyük harbde Alman donanması bugünkünün birkaç misli idi. Buna rağmen İngiliz donanması denizlerde rahat rahat dolaşabiliyordu

Son günlerin hâdiseleri bize hava silâhının yeni muharebelerde oynadığı rol hakkında daha esası dersler getirdi. Bu dersler o kadar mühimdir ki hattâ bunlardan alınan ışıkla bu harbin bundan sonraki seyri hakkında şimdiye kadar olduğundan daha doğru fikirler bile edinebiliriz.

Hâdiselere bakalım: Almanlar, Girid adasına karşı, genişliği yüz kilometre olan bir mesafeden mühim bir askerî sıçrama hareketi yapmak üzere bir teşebbüse giriştiler. Bu mesafe, İstanbulla İsmit arasındaki uzaklıktan biraz fazladır. Eski askerî bilgilere göre böyle bir hareketin tasavvuru bile imkânî yoktu; halbuki, Almanlar bunu hem yaptılar, hem de muvaffak oldular. Muvaffakiyetlerinin sırrı, tayyaredir; Onunla hem asker, hem de malzeme naklettiler. Fakat, bütün nakliyat, yalnız hava yoluna münhasır kalmış olsaydı, bu hare-

(Arkası sayfa 7 sütun 4 te)

Yirminci asrın Ebabil kuşlarından biri yakaladığı avına doğru süzülüyor

Yeni vergiler

Yeni kanun lâyihası bugün Mecliste müzakere ediliyor Elektrik, havagazi, tütün ve içkiler Kanun önümüzdeki Cumartesi veya Pazar gününden itibaren tatbik edilecek

Ankara, 28 (Hususi) — Büyük Millet Meclisi yarın fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair bulunan 382 numaralı kanuna ek kanun lâyihasını müzakere edecektir. Meclis umumî heyetinde müzakereye esas teşkil edecek olan lâyi- hanın Bütçe Encümeninde aldığı son şekilde göze çarpan muayyen yenilikleri ve hususiyetleri de bugün bildiriyo- rum:

1 — Tuğla ve kiremidin muamele vergisi muafiyetinin

Hüsnü Kitabcı İsmet Eker

kaldırılması yurdu imarı bakımından mahzurlu olacağı düşüncesiyle ve bu muafiyetin

kaldırılmasından beklenen varidatın da takriben 150 bin lira raddesinde bulunduğu göz önünde tutularak muafiyetin ipkısı faydalı görülmüştür.

2 — Valfsız ve eleksiz yel ve su değirmenlerinde ta'sir olunan yağlar da vergi mükellefiyeti dahiline alınmıştır. Ancak un imaline aid muafiyet mahfuz tutulmuştur.

3 — Lâyhada şekerden imal olunan maddelerin muamele vergisine tâbi tutulmasına dair olan hükümden fakir (Devamı 3 üncü sayfada)

Muhtekire yer yok Dünkü Mecliste bütçe müzakereleri

"Ekmek şeker ve diğer başlıca maddeler üzerinde vesika usulünü tatbik etmiyeceğiz,,

Nafia, İktisad, Münakalât, ve Ziraat bütçeleri kabul edildi. Hatiblerin suallerine Vekiller cevaplar verdiler

Svilingrad - Uzunköprü demiryolunun tarafımızdan işletilmesi

Dimetokada yapılan konuşmaların ilk safhası bitti, hattın işletmeye açılması için müzakerelere şehrimizde devam edilecek

Svilingrad - Uzunköprü demiryolu üzerindeki köprülerin tamir edilmesi ve bu demiryolunun Türkiye Devlet Demiryolları İdaresi tarafından muvakkaten işletilmesi hakkında bir müddettenberi Dimetokada yapılmakta olan müzakerelerin ilk safhası bitmiştir. Bu müzakerelere hükümetimiz namı-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Bir dalgınlığın sebep olduğu garib dava

Maarif Vekâleti güzel san'atlar umum müdürü, radyo idaresi tarafından mahkemeye verildi

Maarif Vekâleti Güzel San'atlar Umum Müdürü Tefvik Araradın bir unutkanlığı aleyhinde garib bir davaya sebep olmuştur. Umum Müdür İstanbulda bulunduğu sırada radyo ruhsatnamesi almak müddetini bir unutkanlık neticesi olarak üç gün geçirmiş ve bu yüzden hakkında tak-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Mazhar Müfid Kansu, Besim Atalay, Rasih Kaplan, Abdürrahman Naci

Ankara, 28 (Hususi) — Büyük Millet Meclisi bugün saat on dörtte reis vekillerinden Refet Canitezin riyasetinde toplanarak bütçe müzakeresine devam etti. Bugünkü toplantıda, Nafia, İktisad, Müna- kalât, Ticaret ve Ziraat bütçeleri müzakere ve kabul edildi.

Yarınki toplantıda millî müdafa grupuna dahil bütçeler de gö-

Ecnebi kelimelerle dilimizde yapılan tahribat

Salâhiyetli münevverler ne diyorlar, ne gibi tedbirler tavsiye ediyorlar?

Muhittin Birgen Hakkı Tarık Us Yavuz Abadan

Büyük Millet Meclisinin evvelki günkü celsesinde Maarif bütçesi müzakere edilirken, senelerden-

(Arkası sayfa 7 sütun 5 te)

Hergün

Avrupa ve Amerika

Muhittin Birgen

Amerika harbe girecek mi, girmeyecek mi? Ya girecek, ya girmeyecek. Girecekse bir gün evvel girmeğe mecburdur; girmeyecekse, bugünkü tuttuğu siyasetin manası yoktur. Çünkü, bugünkü siyaset, bu siyaseti ifade ve müdafaa eden neşriyat ve nutuklar ve nihayet, meselâ Bay Roosevelt'in son nutku gibi hep birbirine benzeyen nutukları, Almanya'yı Avrupada zayıflatmaktan ziyade kuvvetlendiriyor. Bu iddia, bir çoklarına garib gibi görünür; fakat, her kim gözlerini etrafa gezdirip Avrupanın muhtelif sahalarındaki fikir tahammüllerini tetkik edecek olursa çok vazih surette görür ki, Amerikanın bütün siyaseti içinde yaşayan Amerika hakimiyeti fikri, her yerde bir Avrupayı duygusunun reaksiyonunu yapıyor. Rusya ile Türkiye müstesna, bugün Avrupanın her tarafında matbuat, eski Avusturya feylesoflarından Naudemann ile onun haleflerini ve Bay Hitlerle Hessin hocalarını yapmış olan general Haushofer tarafından neşredilmiş olan Avrupa ittihadı fikrinin neşirliğini yapmaya başlamışlardır. Amerika ile İngilterenin Almanya'ya tevcih etmekte oldukları müşterek hareketi, Avrupalıların ruhlarında manen gürtmek için, Almanya bu Avrupa ittihadı fikrini çok mükemmel bir silâh olarak kullanmaktadır. Hatıra gelebilir ki muhtelif memleketlerde göze çarpan bu neşriyat Alman parasite yaptırılıyor; mümkün. Fakat, işin muhakkak olan bir tarafı var ki o da bu fikrin her memlekette taraftarları yaşamıştır ve gene her tarafta bu fikrin ya samimi ve kani müdafileri, yahud da bu fikirleri gittikçe munis bulanlar süratle artmaya başlamıştır.

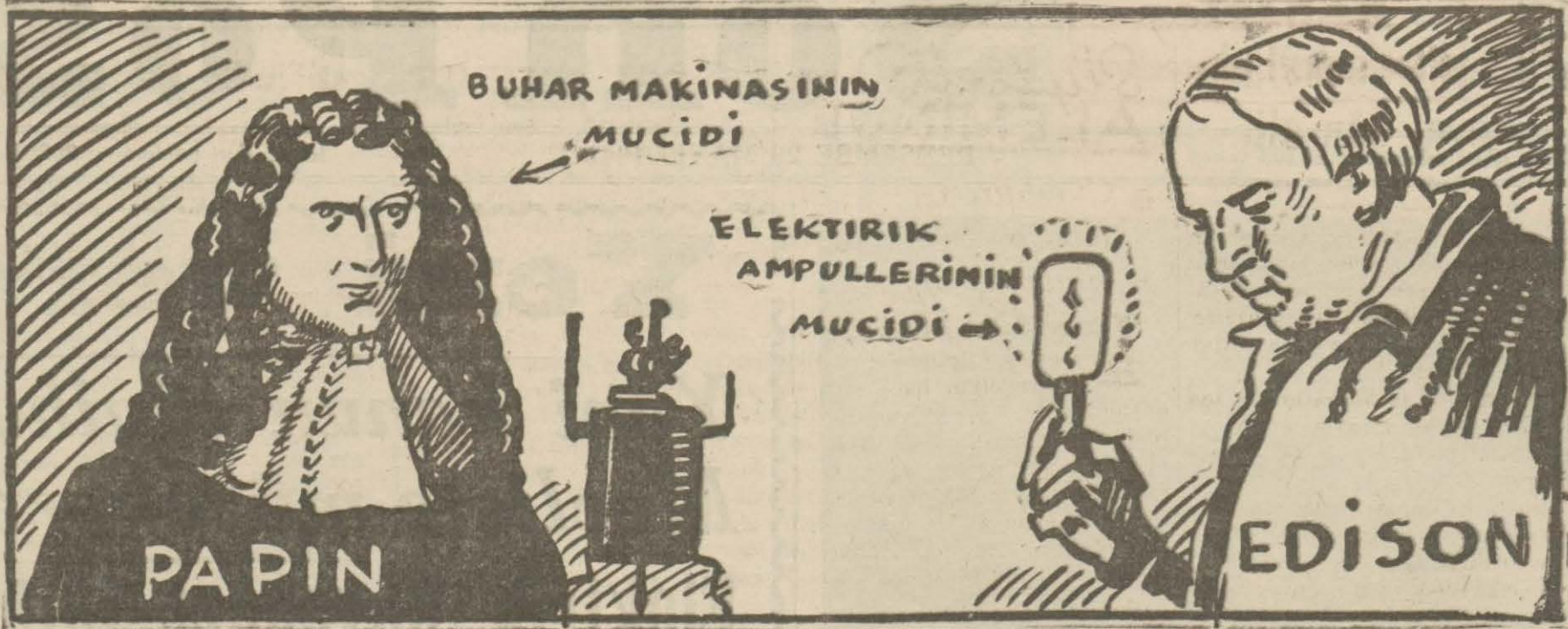
Bizi bu mülâhazalara sevkeden müşahedeler pek çoktur. Bunlardan herkesin gözüne çarpabilecek kadar mühim bir tanesini zikretmek için, Fransada, Almanya ile anlaşmak ve onunla birlikte yeni bir Avrupanın temellerini kurmak fikrinin son aylarda yapmış olduğu ileri hareketini hatırlatabilirim. Almanya'da bu harbin bida-yetidenberi çok kuvvetle yayılan bu tarzda fikirlerin Fransada da ötedenberi taraftarları vardı. Bu taraftarların miktarı bugünkü Fransada süratle artıyor. Mareşal Pétan, Weygand, Darlan gibi, hakiki Fransızlığı derin bir bağlılıkla bağlı insanlar tarafından Fransaya resmi bir siyaset olarak kabul edilmiş olan bu fikir hareketi, bugün tereddüd devrinde teşebbüs devrine geçmiş demektir. Artık, Fransa bir gün politikasının değil, bir istikbal politikasının etkilerine yapışmış ve o tarafa doğru gidiyor. Bu gidiş, Fransayı; Almanya tarafına geçip onunla birlikte, icab ederse, Amerika'ya dahi karşı gelen bir harbe kadar götürecektir. Bu hayret etmeyeceğiz; çünkü, kararsız Amerika, hazırlıksız Amerika, ikiye ayrılmış Amerika, mütemadiyen lâfla yaptığı mücadelede, karşı tarafa mukabil propaganda için bol bol vakit bırakmış ve aynı zamanda, kendisinin yeryüzünde nasıl bir hakimiyet emelleri taşıdığını gösteren delilleri vermekten de hâli kalmamıştır. Mütemadiyen denizlerin hürriyetinden bahseden Amerikanın, bu hürriyeti iki misli

(Arkası sayfa 8 sütun 2 de)

TAKVİM

MAYIS											
Rumi sene	29		Arabi sene								
1357			1360								
Mayıs	Resmî sene		Hazır								
16	1941		24								
PERŞEMBE											
GÜNEŞ			C. Evvel			İMSAK					
S.	D.		S.	D.		S.	D.				
5	32		3	19		6	47				
9	00										
Öğle			İkinci			Akşam			Yatar		
S.	D.		S.	D.		S.	D.		S.	D.	
V.	18	11	17	10	30	83	22	29			
E.	4	39	8	36	12				1	58	

Resimli Makale:

Şark tarihleri şarkın meşhur olmuş âlimlerinden bahsederlerken ekseriyetle şöyle derler:

« Çok geniş bilgisi vardı, arabca'yı, acemce'yı kendi dili gibi kullandı, bu iki lisan da şiirler yazardı.»

Garb tarihleri ise kendi meşhur simalarından bahsederlerken onların bıraktıkları eserleri anlatırlar:

« Tıbda şu ilacı buldu, mekanikte şu usulün mucididir, elektriği, buharı veya şu makineyi keşfetmiştir» derler.

Nazari bilginin kıymeti inkâr edilemez. Fakat faydası ekser ahvalde bilenin yalnız şahsına inhisar eder, ölümlü ile sönüp gider. Kütleyle, kütleden geçerek evvelâ kütlenin mensub olduğu millete, sonra da bütün cihana faydası olan bilgi fen âleminde eser halinde gelecek nesillere intikal eden, halka filî ve amelî faydası dokunan bilgidir.

Şarkı garbden ayıran büyük kuvvetlerden bir tanesi, birincisinin ilk yolda kalmış, ikincisinin ise hem ilk yolu, hem de ikinci yolu takib etmiş olmasıdır.

Çocuklarımızın sıhhati

Çocukları korumada ziyaretçi hemşire teşkilâtının lüzumu

Hastalık da sağlık da bizler için; her insanın er geç hastalık geçirmesi mukadderdir; hastalıklara bilhassa çocukluk devresinde oldukça sık rastlanır; burada çocuğun vücudunun nazik olması, henüz mikroplara alışmamış olması ve mikropların çocuğun vücudunu sevmesi gibi birçok sebepler vardır.

Hasta düşen çocukları, tedavi noktasından, iki sınıfa ayırabiliriz; bunların bir kısmı hemen veya hemen değilse bile hastalığına göre bir veya birkaç gün sonra hekim önüne getirilir ve tedavileri bu suretle başlanmış olur.

Ötekiler evinde kalanlardır; bunların bir kısmı eve çağırılan bir hekim tarafından tedavi edilirler diye, ikincisi ise hekimsiz kalan zavallı diye birer kategoriye koymalıdır; İşte bizim bugün bahsetmek istediğimiz bu sonuncu sınıftır.

Hekimi çocuğun yanına çağırabilmek ailenin hali vaktinin yerinde olduğunu gösterir; çocuğu hekimin yanına götürülebilmek deyledir: hali vakitleri yerinde olmayanlara gelince: bunlardan bir kısmının parası yoksa da edindiği bilgiyi vukuf ve tecrübe, hasta - lanmış olan çocuklarını hekimin bulunduğu yerlere meselâ dispansere, hastaneye, polikliniğe, bakkal yerine götürmeğe sevkeder. Burada çocuğun hastalığının nevi ve şiddeti mevzuubahs değildir. Nihayet çocuktur. Çiçesi küçük - tür. Sırtları, yakında bulunan böyle bir sıhhat müessesesine getirilir; kliniklerde bu hale hergün şahidi olmaktadır. Bizim polikliniklere kuşpalazı da, kızıl da, tifosu da, boğmacası da, kızamığı da, pnömönisi de getiriliyor. Bunların içinde hastaneye yatırılmak için getirilenler de var. Ve bunlar hemen hemen ekseriyeti teşkil etmektedir. O hasta çocuklar millî - tin açılmış şefkat kolları arasına giriyor ve ancak tamamen iyi olduktan sonra evlerine, aile ocağına geri veriliyor; ne mutlu böyle Türk yavrularına ki hastalığında devlet yuvası onlara hali sıhhatte buldukları zaman gülistükleri aile yuvasını aratmıyor.

Burada üzerinde durmak istediğim nokta bu değildir; asıl dikkat nazarımızı çeken çocuklar hastalıkları esnasında bizim gözü - müzdün uzak kalan, halleri ve istikballeri hakkında hiç bir şey bilemediğimiz çocuklardır. İşte asıl bu gibileri meydana çıkarmak lâzımdır. Bunlar ne süt çocukluğu devresinde çocuğun sıhhi durumu hakkında ne de hasta oldukları

YAZAN
Profesör doktor
İhsan Hilmi
Alantar

zaman bu hastalığı şifalandırmak için çocuklarını bizim önümüze getirmeyen annelerin yavrularıdır. Bir annenin çocuğu hekim önüne getirmemesi için para, vasıtasızlık, tecrübesizlik, bilgisizlik gibi bir takım hallerden başka büyük bir derd daha vardır ve işte biz bilhassa bununla mücadele etmek mecburiyetindeyiz; bu, ihmali; tesciyüddür. Bu gibi - şefkatsiz demeyeceğim - ihmali, bugünün işini yarına bırakan anneleri hekime alıştırmak en başlıca vazife olmalıdır; bu vazifeyi ise hekim yapmaz; bunun için ayrıca teşkilât ister.

Hükümetimiz gerek bizzat ve gerek belediyeler ve hayır cemiyetleri vasıtasıyla bu işi de eline almış ve senelerdenberi bununla da meşgul olagelmıştır; bu cümleden olarak büyücek şehirlerin muhtelif semtlerinde açılmış olan çocuk bakımı yerlerinde müracaat eden hasta çocuklar tedavi edilmekte beraber onlardan artık bir daha

gelmeyenlerle hastalığının şiddetinden sonra gelmesi matlûb olanların tedavileri ya hastanelerde ya tırlarak buralarda veyahud evlerinde yapılmaktadır; bu iş, yani hasta çocukların tedavilerini evlerinde tatbik etmek meselesi ziyaretçi hastabakıcılar sayesinde tamamlanmaktadır.

Bu ziyaretçi hastabakıcılar kimlerdir? Yetişmeleri nasıl oluyor? Ve ne gibi vazifeleri vardır?

Bu kızlar veya kadınlar evvelâ hastabakıcıdır yani orta mekteb tahsilinden sonra hastabakıcılık okumuşlardır; ve mükemmel birer hekim asistanı olmuşlardır; bunların da tıpkı hekimler gibi ihtisasları vardır; verimli hastalara bakanlar, yatalak hastalara bakanlar, kötürümlere bakanlar, körlerle meşgul olanlar ve nihayet hasta çocuklara bakan ziyaretçi hastabakıcılar var.

Çocuk işleriyle uğraşan hemşirelerimiz yalnız hastalara değil, sağlamlarla da meşgul olurlar. İlk yaşlarını yaşayan çocukların yetmelerini, temizliğini, sıhhi durumunu kontrol etmek dispanser hekiminden sonra hastabakıcının işidir; bu hemşire, hekimin münasib gördüğü muayyen zamanlarda - meselâ ayda bir - ilk yaşlarını

(Arkası sayfa 6 sütun 5 te)

İSTER INAN,
İSTER INANMA!

Amerika Cümhurreisi Roosevelt dün beklenen nutkunu söyledikten sonra bir beyanname ile:

«Fevkalâde millî tehlike» hali ilan etti.

Bu «fevkalâde millî tehlike» kanunu Almanyada da vardır, orada harb arifesinde bulunulduğunu ilan eder, askerî makamlara mülki idarenin birçok işlerini devir almak ve yarım seferberlik yapmak imkânını verir.

Kanunun delâlet ettiği mana Almanyada Almanyadakinin aynı değildir, buna rağmen cümhurreisinin salâhiyetlerini genişletir, ona borsayı muvakkaten kapatmak, radyoyu tatil etmek, fabrikalara ve havuzlara el koymak, ithalât ve ihracatı kontrol altına almak imkânla-

rını verir. Kanun Almanyadaki kadar geniş olmasa bile Amerika hesabına gene mühim, fevkalâdenin de üstünde mühim bir tedbirdir. Çünkü Amerika fevkalâdeliklere alışkın değildir, tam surette normal, gerçekten demokrat memleketidir. İsterseniz Avrupa ile bir mukayesesi yapınız, bu fevkalâde tedbirler Avrupanın birçok memleketlerinde de yapılır, hem normal zamanda yapılır, kanun çıkarılmasına, umumî eskânın hazırlanmasına lüzum yoktur, beyanname de neşredilmez, Amerikada ise hem vaziyetin fevkalâde ciddî olmasına, hem de umumî eskânın hazırlanmasına, üstelik yarım asırda bir defa baş vurulan fevkalâde beyannamenin neşredilmesine lüzum vardır. Farkın küçük olduğuna:

İSTER INAN,
İSTER INANMA!

Şark bilgisi, garb bilgisi

Sözün kısası

Bütçemiz

E. Ekrem Talu

Büyük Millet Meclisi, muhterem Dr. Refik Saydam hükümetinin 1941/42 yılı için hazırlayıp ta kendisine arzettiği bütçeyi kabul ve tasdik eyledi.

Öbür senelerinkilere nisbetle fevkalâde sayılan bu bütçenin masraf yükünü dikkat nazarıyla çekecek kadar kabarıktır; ve bu mühim farkı kapatılmak, müvazenesi tesis etmek için hükümetimiz bir takım vergilere zam yapmak mecburiyetinde kalmıştır.

İçinde yaşadığımız müşkül günlerin bize yüklediği bu muvakkat ağırlığı taşımak, başka vakitlerde olsaydı ihtimal ki pek zor olurdu. Fakat şu dakikada, vatanın nazik durumunu idrak ve takdir eden her yurddaş tahammülünü ölçmekte ve tamamîyet ve istiklâmizin korunmasına matuf her fedakârlığa katlanacak kudreti kendi varlığında bulmaktadır.

Filhakika, gazetelerimizde neşrolunan rakamları gözden geçirince, yeni fedakârlıklarımızı istilâz eden masrafların millî müdafaa inhisar eylediğini görüyoruz. Bütçemizin öbür kısımlarında ise hükümet bazan, bittabi imkân dairesinde tasarruf bile yapmıştır.

En zengin gelir kaynaklarına sahip devletlerin dahi bütçelerini tevzin hususunda uğradıkları müşkülâtı gözönüne getirecek olursak, hükümetimizin, cumhuriyet rejimi kuruldu kurulalı, takib edegeldiği dürüst maliye sisteminden bu sene de inhiraf etmemiş olmasını iftiharla kaydetmemiz lâzımdır.

Devletin, camiayı yaşıtmak maksadıyla, ferdlerden önümüzdeki yıl için dilediği fedakârlıklar da, başka milletlerin, altında ezildikleri tekâlîfe nazarat gene de o kadar ağır sayılmaz. Bahusus, hükümetimiz mütevazı halkın, küçük memurların, cüz'î kazanç sahiplerinin durumunu düşünerek kendilerini daima olduğu gibi, vasıtasız vergilerden imkân dairesinde bu sefer de istisna etmiştir. Bu gibiler, olsa olsa, bilvasıta ödenen posta, damga, tütün, tuz ve müskirat gibi şeylere konmuş munzam vergilerden müteessir olacaklardır ki, burada bu «müteessir» tabirini en hafif manasile kullanıyoruz.

Muhterem halkımızın müreffeh kısmına gelince onların da, o refahın devamı ancak vatanın selâmeti ile kaim bulunduğunu düşünerek bu yıl da o selâmet uğruna ve binnetice gene kendi refahlarının istikbali uğruna birazcık sıkıntıya katlanmaktan çekinmeyeceklerini umarız.

Ata sözlerimiz içinde bir tanesi vardır ki dilimizden eksik olmaz: İki el bir baş içindir, deriz. Bunun manası şudur: Bu andaki gibi vaziyetlerde eller - yani vatanşahlar - başı - yani hükümeti - her ne türlü olursa, mutlaka takviye etmelidirler.

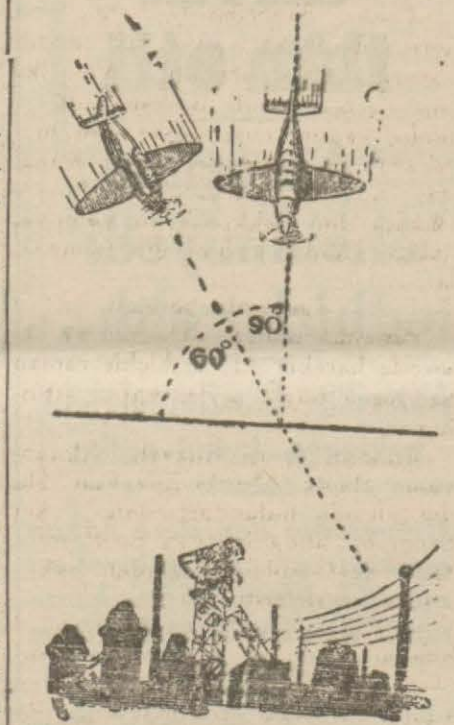
Böyle zamanda bile, kendi yağımızla kavrulmak prensipine riayet eden çok sayın hükümetimizden biz de bu elbirliğini esirgemedik, esirgemeyeceğiz!

E. Ekrem Talu

TETKİKLER

Pike bomba
tayıareleri

Pike ne demektir, nasıl yapılır, faydası ve zararı nedir?

(Şekil No. 1)
Pike tayıarelerin 60° dan 90° ye geçerek, yere tam amud bir vaziyette inişleri

(Şekil No. 2)

Tayıareni pikeye geçiş ve pikeden çıkış anlarında iğnede insanları geçirdikleri muhtelif haller: 1) Pikeye geçiş zamanında tayıaredekiler şikletlerini kaybederler. 2) Tayıare alçaldıkça iğnede tayıare - den dışarıya doğru «bir şekilsiz» hissederler. 3) Pikeden çıkış esnasında tayıaredekiler ağırlaşır, adeta yukarıdan şiddetle bastırılmaya gibi olurlar.

Bugünkü hava harbinin en esash silâhlarından biri, bombardıman tayıareleridir. Bugünkü hava filolarında bombardıman tayıarelerinin nisbeti gittikçe artmaktadır.

Geçen dünya harbinin sonlarında, muhtelif muharib memleketlere mensub hava filolarındaki bombardıman tayıarelerinin nisbeti ancak % 9 dan % 13 e kadardı. Halbuki, 1938 yılında, belli başlı büyük devletlerin hava filolarındaki bombardıman tayıarelerinin vasatî nisbeti % 48 di. Meselâ: İngilizlerde % 55; Almanlarda % 55; Fransızlarda % 43; İtalyanlarda % 40 di.

Bugünkü harbin tecrübeleri, bombardıman tayıarelerinin oynadıkları mühim rol, bu tayıare-

lerin gerek kemmiyet, gerekse keyfiyet itibarile gittikçe artacaklarını göstermektedir. Diğer taraftan, gene bu harbdan edinilen bazı tecrübeler, bombardıman tayıarelerinin gittikçe tekâmül edeceklerini de göstermektedir.

Bu tip tayıarelerin tekâmülünü icab ettiren en mühim sebeplerden ve âmillerden biri, Almanlar, Polonya, Belçika ve Fransa harekâtında, «pike bombardıman tayıareleri» tabir edilen hususî bir nevi bombardıman tayıareleri kullanmış olmalarıdır.

Bugünkü hava silâhının en korkuncu olan pike tayıareleri ne bizim tayıarelerdir? Bunlar ne zaman ve kimin tarafından icad edildiler?

«Pike» tabir edilen uçur, çok eskidenberi malumdur. Pike uçur demek, tayıarenin başaşağı, yere doğru dikine uçması demektir.

Malûm olduğu üzere, bir tayıare normal vaziyetlerde yere müvazî olarak uçar. İşte pike tayıarelerde pilot, bindiği tayıareyi, yerle büyük bir zaviye teşkil eden

(Arkası sayfa 5 sütun 5 te)

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Makineye Verilirken Amerika gazeteleri "harbteyiz," diyorlar

Amerikada iktisadi harb nezareti kuruluyor

Bir habere göre Ruzvelt bitaraflik kanununu ilga etmeye ceğini ihlas etmiş

Vaşington 29 (A.A.) — Amerika matbuatı Ruzveltin nutkunu haretle tahlil devam etmektedir. Gazetelerde şu gibi cümlelere tesadif edilmektedir: «Biz harbteyiz!», «Birleşik Amerika Mihveri mağlub edecektir», «Amerikalılar Büyük Britanyanın yanındadırlar!»

Londra 29 (A.A.) — Royter a. Vaşingtondan bildirdiği ne göre, Ruzvelt yakında iktisadi harb nezareti ihdas etmek niyetindedir.

Vaşington, 19 (A.A.) — B. C. Dün, bir matbuat konferansında Reisiçümhur Ruzvelt bitaraflik kanununu ilga tasavvurunda olmadığını ve bunun tadilini de düşünmediğini açıkça ihlas etmiştir.

İngilizler Giridin hava müdafaasını zayıf buluyorlar

Londra 29 (A.A.) — Londrada öğrenildiğine göre Girid üsleri üzerinde devamlı hava harekâtı imkânsızlığının sebeplerinden biri hava müdafaasının kifayetsizliği dir. Yunanistanın tahliyesi esnasında Giride nakledilen küçük avcı teşekkülü geri alınmıştır. Düşman bu kuvveti aded itibarile pek ziyade geçmiştir.

Keza Almanlar Avrupanın batı şimalindeki hava kuvvetlerini hissedilir derecede azaltarak oradaki kuvvetlerden bir kısmını da Bal-kanlar üzerinden Giride göndermişlerdir. Bunu yapmak için Almanlar yalnız 1900 kilometre bir mesafe uçmuşlardır. Halbuki şimali Afrikadaki imparatorluk kuvvetlerine İngiliz sevkياتının yapılması için Kap burnu üzerinden 12,000 mil bir deniz seferi lazımdır.

Tunusta bir hâdise

İngiliz tayarleri Fransız limanında bir İtalyan gemisini bombaladılar

Tunus, 29 (A.A.) — İngiliz tayarleri tarafından Sfax limanının bombardımanı hakkında şu malumat alınmıştır:

Sfax açığında bir İtalyan ticaret gemisi İngiliz tayarlerinin hücumuna uğramıştır. Gemi bir adanın civarına iltica etmiştir. Bir İtalyan torpidosunun refakatinde bulunan diğer bir gemi de hücum neticesinde sakatlanmış, Sfax limanına kaçmıştır. Torpido liman dışında kalmıştır. Devletler hukuku mucibince muharib bir devlet mensub bir ticaret gemisi sakatlanmış olursa bilhassa bitaraf limana iltica edebilir.

Bir müddet sonra İngiliz tayarleri Sfax limanı üzerine gelecek müteakibte bombalar atılmışlar ve bu bombalar Rabalais adındaki Fransız vapuruna isabet etmiştir. İtalyan vapuruna isabet vaki olmamıştır.

Ruzvelt fevkalâde ahval ilân etti

(Baştarafı 1 inci sayfa)

yannameyi neşrediyorum: Millet ve bütün vatandaşlar hiç bir hodgâmlık hissine kapılmadan rollerinin hepsine intizar edecektir. Bunun neticesi ise muzaffere bir surette yaşamasına devam etmek olacaktır.

Bu kuvvet ve kudretimizin son haddine kadar müdafaamızın ve milli otoritemizin takviyesini icab ettirir.

Amerika cümhuriyetlerinin yekvücut oluşu, hem hürriyet, hem kendi müdafaaları için elzemdir. Amerika, hakikati olduğu gibi karşılıyor. Nazilerin tahakkümü, Hitlerin ilerleyişi durdurulmazsa garb yarım küresi Nazi silâhlarının erişebileceği muntaka olacaktır.

Birleşik Amerika, bu tehlikeye karşı, Amerika Cümhuriyetleriyle anlaşmalar, en büyük silâhlanma programı, demokrasilere yardım gibi ehemmiyetli tedbirler almıştır.

Birleşik Amerikanın demokrasilere yardım etmesinin sebebi, kendi emniyetini idame etmesi, emniyet ve medeni dünyayı kaybetmemek arzusudur.

Hitler galib gelirse, ileri süreceği şartları biliyoruz: Muhtelif memleketlerde kukla hükümetleri kurarak dünyayı paylaşacak. Avusturyayı işgalden ve Çekoslovakya'yı parçaladıktan sonra söylediklerini tekrarlayacaktır:

— Artık memnun ve mutmainiz. Bu en son arazi talebidir.

Fakat Amerikalılar, bu sözleri inanacak kadar saf değildir. Hitler, cenubi Amerika milletlerinin şirî Balkan milletlerine yaptığı muameleye tâbi tutacak. Birleşik Amerika ile Kanada'yı boğmağa çalışacak ve Amerikan dini hakkı hayatı kalmıyacaktır. Çünkü naziler din tanınmazlar.

Cesaretle hareket Amerika milleti, aklislim ve cesaretle hareket ederse hiçbir zaman kendisine böyle şeyler kabul ettiremez.

Bundan sonra Ruzvelt, Almanyanın elinde. Mısrıla Süveyşin tehdid altında bulunduğundan, her hangi bir anda İspanya ile Portekiz'in işgal edilebileceğinden bahsetmiş ve demiştir ki:

— Bu tehdid, Atlantığın mühim stratejik noktalarından biri olan Dakara, Asur ve Yeşilburun adalarına kadar uzanmaktadır. Bu hal ise şimali ve cenubi Amerikayı tehdit eder, emniyetimizi tehlikeye düşürür.

Hitleri ve Mihveri emellerini tahakkuk ettirmekten meneden iki şey vardır:

1 — Büyük Britanyanın tarihi mukavemeti.

2 — Çin'in şayanı hayret müdafaası.

Mihverciler denizlere hâkim olmadan Britanyaya tahakkük edemezler, denizlere hâkim olamazlar, sa mağlubiyetleri muhakkaktır. Amerikanın tarihi, denizlerin serbesliğine bağlıdır.

Müteakiben Ruzvelt, Atlantik muharebesinden bahsetmiş ve Şimali buz denizinden Ceneviz buzdenezine kadar uzayan geniş bir sahada cereyan ettiğini, nazi korsan ve tahelbahirlerinin İngiliz tezgâhlarının yapabileceğinden üç misli gemi batırdıklarını ve Amerikan gemi inşaat programını hızlandırarak bu tehlikeye karşı koymağa ve ziyatı kapatmağa çalıştığını, şimali ve cenubi Atlantikte bahriye devriyelerini genişlettiğini ve bu hususta fazla tayarere de kullandığını söylemiş, Amerikanın milli siyasetini şöyle tasvir etmiştir:

— Hitlere tâbi bir dünya tanıtmayacağı. Amerikaya tahakkük etmesine veyahud tehdid edilemesine azamî azimle karşı koyacağız. Büyük Britanya ve nazime karşı mu kavemet eden diğer milletlere yardım edeceğiz. Kendilerine gönderdiğimiz mühimmatın teslimini emniyet altına alıyoruz. Amerika Hitlerin tahakkümünde bir dünyayı kabul edemez. Amerika, demokrasilere verdiği sözü tutacaktır.

Biz Amerikalılar, nerede ve ne zaman menfaaitemize tecavüz uğradığını veyahud emniyetimizin tehlikeye düştüğünü tayin edeceğiz. Amerika silâhli kuvvetleri şimdiden stratejik mevkiilerde bulunuyor. Bir tecavüz defetmek için silâhli kuvvetlerimizi kullanmakta tereddüt etmiyoruz.

Siyaset ALEMİNDE

• Cümhurreisi Roosevelti bir daha dinlemiş olduk

Yazan: Selim Ragıp Emeş

Amerika Cümhurreisi Bay Roosevelt'in harb tarihinde bir dönüm noktası teşkil edeceği iddia olunan «Ocak başı konuşması» adı verilen nutku umumî bir alakayla bekleniyordu. Bu nutuk söylenmiştir ve umumî hatları ile de malûmumuz olmuştur. İnkisarımızı mucib olmadı, dersek yalan olur.

Amerika Cümhurreisi, sözlerine, Amerikada hududsz bir ahvali fevkalâde vaziyeti ilânına dair bir beyanname neşrettirdiğini kaydetmekle başlamıştır. Bir tedbirin mahiyeti şu olacaktır:

Birleşik Amerikanın kuvvet ve kudretinin son haddine kadar millî otoritenin ve müdafaanın takviyesi.

Reisiçümhurun böyle bir tedbir almayı mazur göstermek üzere ileri sürdüğü mucib sebepler şunlardır:

«Gayesi dünya tahakkümü olmak üzere ve Nazilerin kanaatleri neticesi olarak Avrupa harbinin bir dünya muharebesi haline inkılâb etmiş olması.»

Avrupa harbinin bir dünya harbi haline gelecek garb nısıf küresi denilen ve içine Birleşik Amerika ve onun nüfuz muntakalarını alan sahaya sirayet etmesi takdirinde Amerika Cümhurreisinin her müdafaâ tedbirini almakta haklı ve serbest bulunması tabii ve şüphesizdir. Fakat bugün İngiltereye karşı Avrupada harbeden Almanyanın elindeki vesait, iki âlemi birbirinden ayıran geniş mesafeyi aşacak ve Birleşik Amerikaya karşı bir tecavüzü değil kılacak hattâ icraya dahi imkân veremeyecek kadar mahdud ve ehemmiyetsizdir. Şu halde, bu teşlâş, ya bir vehmin mevlûdudur; yahud da İngiltereye karşı yapılacak istenen yardım bugününden yarına şekline değiştirmeye matuf bir ilk adım hareketidir.

Almanya için Birleşik Amerikaya karşı bugünkü şartlar içinde ve bilhassa vasıta noksanından dolayı bir taarruz icrası imkânsız olduğuna göre, Bay Roosevelt'in almayı faydalı bulduğu fevkalâde tedbirleri, ikinci şikkın tahakkuk ettirilmesine müteveccih olarak kabul etmek daha doğrudur.

Halbuki bu faraziye, Birleşik Amerika için daha başka mahiyette atılan bir politika yoluna girmeyi emreder ki cümhurreisinin sözlerine buna aid bir işaret göze çarpmıyor. Zira:

Birleşik Amerikanın milli siyasetini izah eylesen Bay Roosevelt bu bahiste eczümle şunları söylemektedir:

«Garb nısıf küresine karşı yapılacak her hücumu muhalefet edeceğiz. Diktatörlerin denizler hâkimiyetini elde etmelerine müsaade edemeyiz. İngiltereye ve demokrasilere yardım vâdini tutacağız. Devriyelerimiz harb malzemesinin İngiltereye teslimini temin olunmasına çalışacaklardır. Menfaatlerimizin ne zaman nerede tecavüz uğradığını, emniyetimizin gene nerede tehdid edildiğini biz Amerikalılar tayin edeceğiz. Müsallah kuvvetlerimizi stratejik mevkiilere yerleştireceğiz. Bir hücumu defetmek için müsallah kuvvetlerimizi kullanmakta tereddüt etmiyoruz.»

Yani Bay Roosevelt'in tabiyeti, sözlerine göre, muhakkaka yakın bir tecavüz ihtimalini nazarı dik-kate alarak tamamen müdafaâ esasına istinad ediyor. Halbuki ortada böyle bir tecavüzü maddî imkân bulunmamaktadır, bundan dolayı da bu tedbirlerin gayesi pek anlaşılammaktadır. Şu halde: Ortada Amerikaya tevaccüh edebilecek bir tehlikenin mevcud olamayacağı sübut bulduğuna göre, harbin gittikçe kızışmak ve kanlılaşmak istidatını gösteren bugünkü seyrinde, Cümhurreisinin «Ocak başı müshabesin» mal-kul ve insanî bir telifi beyin safhasına intikal ettirmesi, şüphe yok ki milyonlarca insanın minne-

Yeni vergiler

(Baştarafı 1 inci sayfa)

halkın gıdasını teşkil eden tahhan helvası istisna edilmiş ve şekerden mamul maddeleri imal eden müesseselerin küçük san'at muafiyetinden istifadeye devam eylemeleri kararlaştırılmıştır.

Tütün ve içkiler
4 — Tütün ve içkilerden alınmakta olan müdafaâ vergilerine yapılacak zam miktarları şöyle tesbit olunmuştur:

10 sigarayı muhtevi paketlerden 11 kuruş ve daha yukarı olanların beher paketine bir kuruş ve bu fiattan aşağı satılanların beher paketine 20 para, enfiye ve tömbeki dahil fabrikalar mamulâtından 25 gramlık paketlerde satılan tütünlerde beher pakete 60 para, diğer bilûmum mamulâtın 20 ve 25 gramlık beher paketine bir kuruş, içkilerde rakı, konyak, konyak ve likörlerde şişe hacimleri 15 ve 25 santilitre olanların beher şişesine 5 kuruş, 35 ve 50 santilitre olanların beher şişesine 8 kuruş, şişe hacimleri 50 santilitreden fazla olanların beher şişesine 12 kuruş, şampanya ve viskinin beher şişesine 75 kuruş, şarapların beher litresine 2 kuruş.

Elektrik, havagazi
5 — Elektrik ve havagazi istihlak resminin, sınıai müesseselerde muharrik kuvvet olarak sarfolunan elektrik ve havagazi haric olmak üzere, diğer sarfiyat resmine yüzde 50 zam yapılması lâyhaya encümenlerde ilâve edilen bir-hükümle teklif olunmaktadır. Bu resimde yapılacak zammın tatbik mebdaini tayin için aboneler nezdindeki saatlerin kanunun neşirinden sonra on gün içinde okunması ve bu tesbit edilen miktarlardan sonraki sarfiyatın zammı tabii tutulması ve hususî surette elektrik istihsal edenlerin kanunun neşirinden itibaren 3 gün içinde son sarfiyatları miktarını varidat dairesine bildirmeleri maksadile lâyhaya hükümler ilâve olunmuştur.

İhracat resmi
6 — İhracattan alınacak resim nisbeti. Bütçe Encümeninde bazı kayıtlarla yüzde 2 den yüzde üçe çıkarılmıştır. Ancak İcra Vekilleri Heyeti lüzum gördüğü eşya, hayvan ve maddelerin vergi nisbeti vaziyetini icablarına göre tenzile salâhiyeti olacaktır.

Asker sigarası ucuzlatılıyor
7 — Asker sigarasından alınmakta olan 1 kuruş müdafaâ vergisi kaldırılmaktadır.

Bundan başka hükümet ayrıca asker sigarası fiyatını 1 kuruş tenzile tasavvurundadır. Bu suretle bugün beş kuruşa satılan asker sigarası 3 kuruşa inecektir. Ancak tatbikatında bunun diğer sigara satışlarında muhtemel tesirini önlemek için bir ere günde verilecek sigara miktarının İcra Vekilleri Heyetine kabul edilecek bir tahminatname ile tayin edilmesi hakkında lâyhaya bir hüküm ilâve olunmuştur.

8 — Senelik iradı 5 liradan fazla olan binaların daha yüksek nisbette bir müdafaâ vergisine tâbi tutulması hakkında Bütçe Encümeninde ileriye sürülen mütalea-nın hükümetçe tetkik edilmesi kararlaştırılmış, ve senelik irad 60 liraya kadar olan bina sahiblerinin bu vergiden muaf tutulması hakkındaki teklif ile eklenen varidat temin edilemez endişesile encümenca kabul edilmemiştir.

Bu vergi lâyhısı Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edildikten sonra derhal neşir ve tatbik edilecektir. Kanunun nihayet ö-nümüzdeki Cumartesi günü neşri veya Pazar gününden itibaren tatbıkına geçilmesi muhtemeldir.

tini ayyuka çıkaracak yüksek ve ulvi bir vesile olacaktır. Yazımızın başında duyduğumuz kaydettiğimiz inkisar bilhassa bundan doğmuştur. Bütün bu mütaleaları gözden geçirdikten sonra diyebiliriz ki: Cümhurreisi Roosevelt dün ne söylemişse bugün de aynı şeyleri tekrar etmiş ve bunlara sadece bir «fevkalâde» lik sıfatı ilâve eylemekten başka hiçbir yenilik ilâve eylememiştir. Halbuki kendisinden beklenen hiç te bu değildi.

Selim Ragıp Emeş

Giride muharebe şiddetle devam ediyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)

kalmışlardır. Şiddetli muharebeler devam etmektedir.

Kahire, 28 (A.A.) — Ortaşark İngiliz hava kuvvetleri kumandanlığının tebliği:

Girid İngiliz tayareleri dün ve evvelki gece Maleme tayarere meydanına birçok hücumlarda bulunmuşlardır. Gündüzün yerde bulunan birçok düşman tayarelerine ağır hücumlar yapılmıştır. Bu tayarelerin bir çoğu tahrib edilmiş ve bir takımı da ağır surette hasara uğramışlar. Avcı tayarelerinden müteşekkil bir hava filosu adanın şimalinde 88 Junkers tipinde düşman bombardıman tayarelerine tesadüf etmiş ve bunlardan üçünü düşürmüştür.

Londra, 28 (A.A.) — Bugün Londrada haber alındığına göre Giridin tayarere meydanlarının harekâta devam etmelerindeki imkânsızlık, tayarere dafi tesisatının matlubu muvafık olamamasından ileri gelmiştir. Bu sebeben dolayı Yunanistanın tahliyesi üzerine tayarere getirilmiş olan zayıf avcı tayarere filoları geri alınmıştır. Gene öğrenildiğine göre Almanlar, Balkan tarafına Yunanistanın mühim miktarda tayareler göndermek suretile Avrupanın şimali garbisindeki hava filolarının miktarını oldukça eksiltmişlerdir.

Giride vaziyet ciddi
Kahire, 28 (A.A.) — Kahire askeri mahfelleri, dün akşam Girideki vaziyet hakkında aşağıdaki malumatı vermişlerdir:

Maleme ile Hanyâ arasındaki ovada çok şiddetli çarpışmalar vuku gelmektedir. Alman küt'aları Malemede yere inmeğe devam eylemektedir ve vaziyet ciddidir. Almanlar, fevkalâde ağır ziyat vermektedir. Fakat Almanların, hedeflerine varabilirlerse kayıblara pek az ehemmiyet verdikleri malûmdur. Mesele, Almanların Giride tayarerele ne kadar zaman askerler indirmeğe devam edeceklerdir. Gelen küt'alar, paraşütçü küt'aları değil, fakat yanmış tayarere parçaları ile dolu Maleme tayarere meydanına nakliye tayarelerinden çıkan küt'alaradır.

Nutkun akisleri
(Baştarafı 1 inci sayfa)
Sağlam bir temel

Nevyork Times ve Nevyork Herald Tribune gazeteleri bu nutku müstakbel hareket için sağlam bir temel addeylemektedirler.

Ruzvelt lord Halifax'la görüştü
Vaşington 28 (A.A.) — Reisiçümhur Ruzvelt, bugün lord Halifax'la meşhur iktisadçı J. W. Keynes'i riyasetiçümhur sarayına davet etmiştir.

Sabahtan Sabaha:
Şöhret yolu bu değildir!

Herkesin yapamadığını yapmak, düşünmediğini düşünmek eğer olgun ve tok bir kafanın mahsulü ise orijinal sayılır. Ansiklopedilere adları geçen ilim ve san'at erbabı arasında bu kiratta olanları vardır. Fakat bu hareketler eğer ham ve boş bir kafanın tulûatı ise o da züppelik sayılır. İşte son zamanlarda edebiyat sahamızda görülen dört kâşî delikanlıların üst tabakadakilere karşı cephe almaları bu ikinci nevidendir.

Birkaç yıl evvel bir mecmua «Putları devirelim!» diye Abdülhak Hâmid'den başlayarak edebiyat tarihimize mal olmuş isimlere karşı mürtedlik etmişti. Daha sonra bir takım adları, sanları meçhul gençler yeniçeri bozuklarının:

— İstemezük! İeryadı ile bu günün maruf imzalarına karşı kâzan kaldırdılar. Şimdi gene bu gürubtan bir grup aynı şamata ile post almak sevdasına düştüler. Servet mi istiyorlar. Her ne istiyorlarsa elde edebilirler. Gençlik kadar cömert ve şöhrat ve servet hazinesi olduktan sonra şöhrat de, servet de ölerindendir. Yalnız şöhrate ve servete vâsil olmak için onu hak ettirecek esvri meydana getirmek şarttır. Şöhrat de servet de bu esvri göstermekle elde edilir. Hele edebiyat gibi san'atların nankörlüğe bağlanmaları için bu bir uzun ve çetin bir imtihandır. Bir imtahan ki muallimî bütün bir ilim dünyası, mümeyyiz de bütün bir fikir âlemidir. Bu im-tihandan geçmedikçe şöhrat tılsımı çözülmaz.

Şöhrat almak için şöhrate hücum etmeye gelince bu meşhur halk tabiri ile aya tükürmeye benzer. Adı tarihi geçsin diye zemzem kuyusuna abdest bozan meczub ile şöhrat kazanmak için meşhura saldıran arasında fark ancak bir tarih mesafesinden ibarettir.

Tekrar edeyim. Gençlik için şöhrat de, servet de vardır. Bunu elde etmenin de bir tek yolu vardır. Çalışmak, Kaç kere ısrarla yazdır. Yerlerimizi dolduracak genç arkadaşlara ihtiyacımız vardır. Ne yazık ki karşımıza çömez olarak tevzuia değil üstadız diye ukalâlıkla çıkıyorlar. Bir marangoz kalfası bile destere tutmak için birkaç yıl çıraklık ediyor. Bu kalemin destere kadar da mi ehemmiyeti yok!

Buhan Cahid

İngiliz - Sovyet münasebatı hakkında Edenin beyanları

Londra, 28 (A.A.) — Avam Kamarasında, İngiliz - Rus münasebetine müteallik bir suale yalnız B. Eden, kat'i cevap verebilmiştir.

Mumailyeh, Moskovadaki İngiliz sefiri Sir Cripps'in ne zaman B. Stalin ile görüşmüş olduğu ve Sovyetlerin Yakınşarkta niyet ve tasavvurları hakkında teminat alınmış veya verilmiş olduğu suretinde bir sual tevcih edilmiş idi.

B. Eden, Sir Cripps'in Sovyet hükümeti ile muntazam surette temasını muhafaza etmiş, ancak son zamanlarda B. Stalin ile görüşmüş olduğunu söylemiştir.

Mısır hududunda muharebeler

Kahire, 28 (A.A.) — Tebliğ:

Tobrukta tebeddül yoktur. Adeden üstün düşman kuvvetlerinin tazyiki karşısında İngiliz kıtaatı Helfaya geçidini muvakkaten terketmişlerdir.

Bu cephenin sair kısımlarında motörlü İngiliz keşif kolları düşmanı taciz etmek faaliyetine devam etmişlerdir.

Vatanperverlerden müteşekkil mühim kuvvetler hali hazırda Debratabordaki İtalyan garnizonunu sarmaktadırlar.

Svilingrad - Uzunköprü demiryolunun tarafımızdan işletilmesi

(Baştarafı 1 inci sayfa)

na iştirak etmiş olan Devlet Demiryolları Unum Müdür Muavini Fuadın riyasetindeki heyet dün sabah hususî bir trenle şehrimize dönmüştür. Müzakerelerde diğer hükümetleri temsil eden mümessiller de aynı trenle şehrimize gelmişlerdir.

Bu hattın işletmeye açılması hususundaki müzakerelere şehrimizde devam olunacak ve alâkadar mümessiller bugününden itibaren toplantılara başlayacaklardır. Bu toplantılar üç gün kadar devam edecek, müteakiben Devle Demiryolları erkânı Ankaraya döneceklerdir.

Bir dalgınlığın sebebi olduğu garib dava

(Baştarafı 1 inci sayfa)

bat yapılarak, hâdise mahkemeye intikal etmiştir.

Asliye 6 ncı ceza mahkemesinde yapılan duruşma neticesinde, mahkeme Tevfik Araradî 25 lira para cezasına mahkûm etmiştir. Fakat, bu ceza tecil edilmiştir.

Şehir Haberleri

Belediyenin bir yılda yaptırdığı inşaat ve sarfettiği para

Koordinasyon heyetinin müsaadesile Belediye, geçen Hazirandanberi yaptırdığı inşaatla bu inşaatla sarf edilen paralara aid bir istatistik hazırladı

Belediye geçen Haziran başından Mart 941 e kadar yapılan inşaat ve bunlara sarf edilen paralara aid bir istatistik hazırlamıştır.

Buna göre Florya gazinosunda ki inşaatla 1579, Barbaros türbesi duvarlarına 3684, Florya köşkü arası kaldırımlarına 1621, plaj kabinelerine 18.308, Vali konağı tamir ve sığınacağına 3152, Süleymaniye'de Kervansaray sığınacağına 13.838, Süleymaniye medresesi tamirine 1029, Taksim gazinosunun bazı inşaatına 41.47, hayvan, Cer. rahpaşa, Zeynebkâmil, Beyoğlu hastaneleri ve mücadele merkezlerinin tamir ve ilâvelerine 72.897, Taksim kışlasının meydana nazır kısmının tanzimine 53.799, Aynalıçeşme, Tozkoparan, Tepebaşı bahçeleri civarının tanzimine 26.283, belediye şubeleri ve emlakının tamirine 7236, Çubuklu köşkü tamirine 5379 lira sarfedilmiştir. Bu inşaat koordinasyon heyetinin evvelce vermiş olduğu karara uygun olarak, müsaade alınmak suretilerle yapılmıştır.

Türkiyede çıkan gazete ve mecmualar

Matbuat Umum Müdürlüğü halen neşredilmekte olan gazete ve mecmuların bir listesini hazırlamıştır. Buna göre Türkiye'de gündelik siyasi 50 gazete, resmî ve siyasi gündelik 2, gayri siyasi gündelik 5, gündelik olmayan hususi siyasi 36, resmî 22 gazete, 37 Halkevleri, 65 resmî, 47 meslek, 7 spor, 19 çocuk ve talebe, 18 mizah ve salon, 31 kültür mecmuası çıkmaktadır.

Ankara vapuru bugün Atınaya gidiyor

Bugün Ankara vapuru saat 16.30 da Galata rıhtımından hareket ederek Pireye gidecek ve oradaki sefaretimiz erkânile İstanbul'a dönmeği arzu eden tebaamızı alacaktır.

Eminönü Halkevi temsilileri Eminönü Halkevinden:

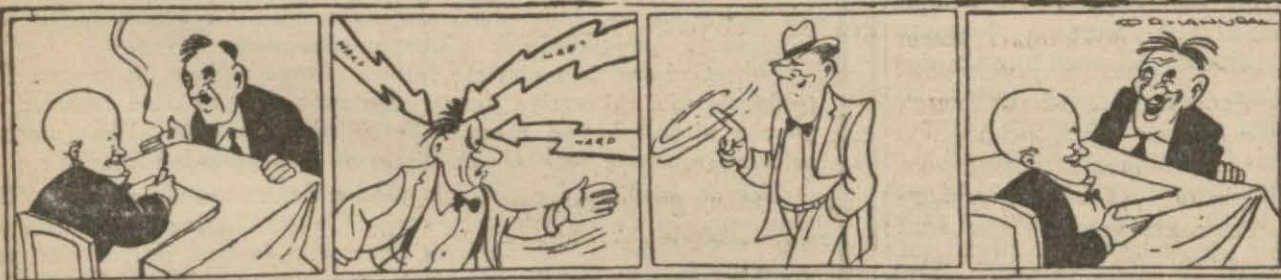
30.31/5/1941 Cuma ve Cumartesi akşamları saat 21 de Evimiz temsil şubesi tarafından (Sofokles) in meşhur (Kral Edip) isimli 5 perdelik trajedisi temsil edilecektir.

Her iki temsile aid giriş kartlarının Evimiz bürosundan alınması rica olunur.

Askerlik işleri:

312-332 ve 337 doğumlarına Beğtaş Askerlik Şubesinde:
1 — 1337 doğumlardan şimdiye kadar ilk yoklamalarını yaptırmamış olanlar 312 - 332 ibtidai erlerden 941 yoklamasına gelmemiş olanların Haziran 941 sonuna kadar Cumartesi gününden maada hergün şubeye müraعات etmeleri.
2 — Mezkûr tarihe kadar yoklamaya gelmemiş olanlar hakkında III. sayılı H. kanununun hükümlerine göre para cezasına çarptırılmaları ilân olunur.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey bir ruhiyatçı yazdığı makalede...

... Harbin insan bünyelerinde yaptığı tesiri anlatarak...

... Bu harbinden sonra, Avrupadaki erkeklerin lakaydı ve havalı olduklarını isbat etmeye çalışıyor.

Hasan Bey — Doğrudur... Bugünden işleri güçleri tayyare ile gezmek veya paraşütle inmek...

Diyarbakırda Üniversite haftası Profesörler heyeti dün rektörün riyasetinde Diyarbakıra gitti

Heyet Haydarpaşa garında hareketinden evvel

Bu sene Diyarbakırda tertibi kararlaştırılan Üniversite haftasına iştirak edecek profesörler heyeti, Rektör Cemil Bilselin riyasetinde dün saat 15.15 te şehrimizden hareket etmiştir.

Heyet Haydarpaşa garında Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar, İstanbul Komutanı İshak Avni Akdağ, Üniversite mensubları ve diğer zevat tarafından uğurlanmıştır.

Üniversite Rektörü Cemil Bilselin hareketinden evvel kendisiyle görüşen bir muharririmize Diyarbakırda tertib edilen Üniversite haftası hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

— Şimdi 15.15 trenle Diyarbakıra müteveccihen hareket ediyoruz. Yarım Ankara'da geçirecek ve bilâhare yolumuza devam edeceğiz. Sekiz gün devam edecek olan Diyarbakır haftasına iştirak eden 12 profesör bu şehrimizin hakile her sahada yakın temaslarda bulunacaktır.

İmî, memleketin üstün kuvveti sayan cümhuriyet hükümeti ilmi yaymayı istihdaf eden bu teşebbüsümüzü takdirle karşıladığı gibi halkımız da yakın bir alaka göstermiştir. Haftamızın Üniversite için de, Diyarbakır şehri için de verimli olabilmesi için lâzım

Malî yılbaşı münasebetiyle faaliyet

İcra muhasebesi Cumartesi'den itibaren dört gün tediyeat ve tahsilât muamelesi yapmayacak

Yeni malî yılbaşının yaklaşması münasebetiyle şehrimizdeki bütün resmî daireler, ellerinde mevcut 940 malî yılın akd işleri çıkarmak ve hesapları kapatmak hususunda hummalı bir faaliyet göstermektedirler.

İcra muhasebesi 940 malî senesinin bitmesi ve umumî hesabın 941 senesine devri dolayısıyla 31 Mayıs Cumartesi ve 2 Haziran Pazartesi, 3 Haziran Salı, 4 Haziran Çarşamba günleri tahsilât ve tediyeat muamelesi yapmayacaktır.

Belediye şubeleri yeni malî yıla aid levazım ihtiyaçlarını birer liste halinde hazırlayarak Levazım Müdürlüğüne bildirmeye başlamışlardır. Belediye Daimi Encümeni dün Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdarın riyasetinde toplanarak 940 malî yılı bütçesinde tahsisat ayrılmış işleri elden çıkarmıştır.

gelen tedbirler alınmıştır. Bu hususta bilhassa Birinci Umumî Müfettişimiz Abidin Özmen şahsan meşgul olmaktadır. Faydalı olacağını ve istifade ederek dönceceğimizi umarak buradan ayrılıyoruz.

Diyarbakır Üniversite haftası evvelce de yazdığımız gibi 1 Haziran Pazar günü Rektör Cemil Bilselin açış nutkile başlayacak ve müteakib günlerde profesör Ali Fuad Başgil, profesör Ömer Celâl Sarç, profesör Sıddık Sami Onar, profesör Tefik Remzi Kazancıgil, profesör Fahrettin Kerem Gökay, profesör Muhittin Erel, profesör Arif İsmet Çetingil, profesör Cevad Kerim İncedayı, profesör Şinasi Hakkı Erel, profesör Mükrimin Halil Yınanç ve profesör Naci Bengisu hukukî, içtimalî, tıbbî ve tarihî mevzularda umumî ve münakaşalı meslekî konferanslar vereceklerdir.

Haziranın 7 sine kadar devam edecek olan Üniversite haftasında profesörler tarafından halkın her türlü muayene ve konsültasyonları meccanî olarak yapılacaktır.

Üniversite neşriyatından bir kısım eserler de ayrıca Diyarbakır Halkevi kütüphanesine hediye edilecektir.

Bir çocuk tramvay altında kaldı

12 yaşındaki yavru, tramvayın önündeki karşıya geçmek isterken tramvayın altına düştü

Dün Beyazıda bir çocuğun ağır surette yaralanması neticesiyle bir tramvay kazası olmuştur.

Kocamustafapaşada, Arabacı Beyazid mahallesinde 24 numaralı evde oturan Hamdi adında bir zatin 12 yaşındaki oğlu Muhittin Erel, dün Beyazıdan bindiği tramvayla, Yeniçeri caddesinden geçerken, birdenbire atlamış ve karşı kaldırıma doğru koşmak istemiştir.

Bu maksadla caddenin ortasına gelen Muhittin, aksi istikametten süratle gelmekte olan vatman Haydarın idaresindeki 113 numaralı Harbiye - Fatih tramvayının sadmesine uğramıştır.

Kazazedeye çocuk, ifade veremeyecek bir halde Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, vatman yakalanarak hakkında takibata başlanmıştır.

İthalât ve ihracat için yeni imkânlar araştırılıyor

Almanların Paris - İstanbul arasında doğru posta yapmak teşebbüsleri muvaffak olduğu takdirde ticarî münasebat artacak, İrân transit yolundan da istifade imkânları düşünülüyor

Harb vaziyeti, ithalât ve ihracatı güçleştirdiğinden bu vaziyeti düzeltmek için hergün yeni imkânlar araştırılmaktadır. İraktaki hareket üzerine Basra yolile yapılmakta olan ticarî münakalat tamamen kesilmiştir. Evvelce Basradan Bağdada getirilerek depo edilmiş olan bazı ithalâtın, bütün ağırlığı Avrupa memleketleriyle deniz ve kara yolile yapılan ticarî münasebata inhisar etmiştir. Uzakşark ve Amerika ile yapılan ticarî temaslardan bazı yolları temini hususunda bazı teşebbüslere girişilmiştir. Bu yollar arasında İrân transit yolundan istifade edilmek imkânları mevcuttur. Yalnız yolun uzunluğu nakliyatın bir müddet uzamasını intaç edecektir. Bu yol vasıtasile bilhassa Hindistanın mühim ithalât eşyasının belbinin mümkün olacağı söylenmektedir.

Diğer taraftan Tuna yolile yapılan nakliyat mühim bir dereceye vâsil olmaktadır. Şimalî Avrupa hükümetleriyle, bilhassa Skandinav memleketlerine yapılan ihracatımız ve bu memleketlerden gelen ithalât eşyasının mühim bir kısmı Tuna yolu vasıtasile yapılmaktadır. Nehir yoluna ilâveten demir yolile yapılan nakliyat da Balkan hareketinin bitmesi üzerine çoğalmıştır. Son günlerde Almanların Paris ve İstanbul arasında doğru şimendifer postaları tesisi hakkındaki teşebbüsleri de muvaffak olduğu takdirde ticarî münakalatımız bu sahaya kadar temiddi mümkün görülmektedir. Demir yolundan istifade imkânları çoğaldığı takdirde Fransa ve İtalyaya yapılacak ihracatın çoğalacağı zannedilmektedir.

Harbiyedeki otomobil kazasında ölenlerin sayısı 3 ü buldu

Geçenlerde Harbiyede vukua gelen ve iki akademi talebesinin feci şekilde ölmesiyle neticelenen otomobil faciası sırasında ağır yaralanan Kimya Enstitüsü talebesinden İhsan da dün Gureba hastanesinde ölmüştür.

Böylece hâdisde kurbanlarının sayısı üçe çıkmıştır.

Dünkü ihracat faaliyeti

Dünkü ihracatımız 960.000 liradır. Muhtelif memleketlere birçok çeşidli mal ihraç edilmiştir. İhraç edilen maddeler arasında Almanyaya tiftik, tütün, Romanyaya tuzlu balık, susam, iç fındık, Çek yaya kuru yemişi, Finlandiyaya tütün; Macaristan ve İsviçreye küsp; fındık içi ve İngiltereye tiftik bulunmaktadır.

Küçük Haberler

● Belediye Reis muavini Lütfi Aksoy, dün Fatih, Üsküdar, Beşiktaşta fırınlarda teftiş ve kontroler yapıyor. Bu teftişler sonunda ekmeğin çehni ve vezin bakımından iyi olduğunu, hanurkârların bilhassa yeni vezin kabulünden sonra daha iyi ekmeğe çıkardıkları anlaşılmıştır.

● Şehircecik mütehasası M. Prost, dün Vahi ve Belediye Reisile birlikte belediye daimi encümenine gelerek önümüzdeki yıla aid nazım planlarını ana hatları hakkında izaht vermiştir.

Mahkemelerde:

Dün dört cinayet davası Ağırcezada karara bağlandı

Kıskançlık yüzünden metreslerini öldüren iki katil 30 ar sene, diğer katil 12 ve bir soygunculuk neticesinde adam öldüren bir katil de 10 seneye mahkûm edildiler

Birinci Ağırceza mahkemesi dün şon yılların dört mühim cinayet davasını neticelendirmiştir. Üç tanesi aşk yüzünden, dördüncüsü soygunculuk maksadile işlenen bu katil vak'alarının kahramanları mahkemece muhtelif ağır cezalara çarptırılmıştır. Bunları sırasile yazıyoruz:

Hacı İbrahim isiminde yaşlı bir adam, bir müddet evvel Çirçirde kendisini terkedene metresi Binna'zı bıçaklayarak öldürmüştü. İbrahim çok sevdiği Binna'za muhtelif defalar tekrar kendisine dönmesi ve eski hayatlarını 'hya için müraعات etmişse de, genç kadın bütün bu teklifleri reddetmiş ve Mustafa isiminde bir başkasile yaşamağa başlamıştır. Nihayet sabrı tükenen yaşlı hâşık, bir gün Binna'za Mustafa'nın birlikte oturdukları eve gitmiştir. Karşısına çıkan Binna'za aynı teklifleri tekrarlamış, kadın gene reddedince bıçağını çekerek, üstüne saldırmış ve sevgilisini kanlar içerisinde yere sermiştir.

Ağırceza mahkemesi suçu sabit olan İbrahim 30 sene müddetle ağır hapse ve müebbeden âmme hizmetlerinden mahrumiyete mahkûm etmiştir.

Ortaköyde kıskançlık saikasıyle metresi Haceri bıçaklayarak öldüren tütün amelesinden Faik'in duruşması da ağırcezada dün hitama ermiştir. Duruşma neticesinde vak'anın sureti cereyanı şöyle tesbit edilmiştir:

Haceri deli gibi seven ve hayatını onunla birleştirmiş bulunan Faik, genç kadının eski dostu Kemal de yeniden münasebet tesis etmesinden şüphelenmektedir. Bu

maksadla, Kemal'in imzasını taklid ederek, Haceri bir mektub yazmış ve kadını randevuya davet etmiştir. Mektubu yazdığı ve gönderdiği günün akşamı sarhoş bir halde eve dönmüş ve ağzını aramak için metresine:

«— Sen bugün Kemalden mektub aldın, değil mi?»

Diye sormuştur. Haceri: «— Hayır.» cevabını verince çığına dönmüş, aralarında şiddetli bir kavga başlamıştır. Kendine hâkim olamayan Faik bu sırada birdenbire bıçağını çekerek, metresine rasgele saptırması ve vücudunu delik deşik ederek, öldürmüştür.

Mahkeme, hâdisedeki tahrik sebeplerini de nazara alarak, Faiki ceza kanununun 448 ve 59 uncu maddelerine göre 12 sene müddetle hapse mahkûm etmiştir.

Çatalca'da kendisiyle kaçmak istemiyen sevgilisi Zülfiyeyi ve kızının imdadına koşan babası Aliyi feci şekilde öldüren Şevketin de duruşması birinci ağırcezada dün bitmiştir. Mahkeme, nakzen görülen duruşma sonunda evvelce idama mahkûm edilmiş olan Şevketi bu defa her iki cinayetin dolaylı cem'an 30 sene ağır hapse, müebbeden âmme hizmetlerinden mahrumiyete mahkûm etmiştir.

Eyübün Piriççi köyünde yanındaki arkadaşlarıyla birlikte ve soygunculuk kasdile evine girdiği Halili tabanca ile öldüren, Mustafa isiminde bir köylüyü yaralayan Kupti Resulün de nakzen görülen duruşması dün sona varmış ve 10 sene müddetle hapsine karar verilmiştir.

İstanbul borsası

28/5/1941 açılış - kapanış fiatları

ÇEKLER		
	Açılış ve kapanış	
Londra	1 Sterlin	5 24
New-York	100 Dolar	130.—
Cenevre	100 İsviç. Fr.	30.2025
Atina	100 Drahmi	0.9975
Madrid	100 Peçeta	12.9375
Yokohama	100 Yen	31.1375
Stokholm	100 İsviç. Fr.	30.745
Altın		26.95
24 ayar külçe altın		334
Esham ve Tahvilât		
İkramiyeli % 5 1938		19.10

RADYO

PERŞEMBE 29.5.1941

7.30 Saat ayarı, 7.33 Hafif parçalar (Pl.), 7.45 Ajans haberleri, 13.00 Kar. Hafif müzik (Pl.), 8.30 - 8.45 Evin saati.

12.30 Saat ayarı, 12.33 Hafif şarkılar, 12.45 Ajans haberleri, 13.00 Kar. şık müzik (Pl.), 13.15 Hafif şarkılar, 13.30 - 14.00 Karışık müzik (Pl.).

15.00 Saat ayarı, 15.03 Fasıl heyeti, 15.30 Ziraat takvimi ve Toprak Mahsulleri Borsası, 15.40 Radyo caz orkestrası, 15.45 Konuşma, 15.45 Radyo caz orkestrası, 15.50 Saat ayarı, ve Ajans haberleri, 15.55 Konuşma, 16.00 Dünya şarkıları, 16.15 Radyo gazetesini, 16.45 Ankara Halkevinden naklen temsil, 16.50 Saat ayarı, Ajans haberleri, borsa, 22.05 Konuşma, 22.15 «Madame Butterfly» temsiliyatının ikinci ve üçüncü perdeleri,

TİYATROLAR

Arnavudköy Tunca sinemasında

Bu akşam büyük temsil

AK NIII..

Facia 3 perde

Yazan: VEDAD ÜRFİ

(Temsile eski Darübedayi, İstanbul Opereti ve Halk tiyatrosu san'atkarlarından müteşekkül bir grup iştirak edecektir)

Programda Dede efendiden, tanburî Ali efendiden, Şükrü ağadan, İbrahim ağadan ve Şevki beyden eserler mevcuttur.

Suad Gün Konseri

5 Haziran Perşembe akşamı Taksim sinemasında

CEMAL SAHİR

Yaz temsillerine başlıyor

İSTANBULUN yeni harikası

İstanbulun meşhur 7 tepesini büyük ve küçük; Çamlıca tepelerini Marmara ve Adalar ayaklarının altına seren

BEYAZITTA

MARMARA Sinemasının taraftarlarında İstanbulun misilsiz ve muhteşem HAVAI

MARMARA GAZINOSU

açılmıştır.

Halis kahve; buzlu bira, envalı nefis dondurmalar; soğuk büfe; alafranga ve alafranga servis

Geceleri 24 de kadar açık

Bugün matinelere itibaren: ...

İPEK Sinemasında

2 film birden...

1 - 3 AHBAP ÇAVUŞLAR SİRKE

(Türkçe sözlü)

2 - MÖSYÖ MOTO

CANAVAR ADAM

Memleket Haberleri

Burdurda

Yeni memleket hastanesinin kadrosunun tamamlanması bekleniyor

Burdur (Hususi) — Şehrimiz hükümet doktorluğuna tayin edilerek Sarayköyden buraya gelen doktor Şakir Saraçoğlu, umumi hijyene nazımına göre sağlık ve temizlik işleri üzerinde büyük bir titizlik göstermektedir. Muallim Şehrimize gelir gelmez lokantaların, hamamların, fırın, berber salonları ve buna mümasil olup halkın sıhhatine alakalı müesseselerin vazyetleriyle yakından alakadar olmuş ve onları sıkı bir kontrol ve kayda tâbi tutmuştur. Bu kontrolün neticesi, halkımızı pek memnun etmiştir.

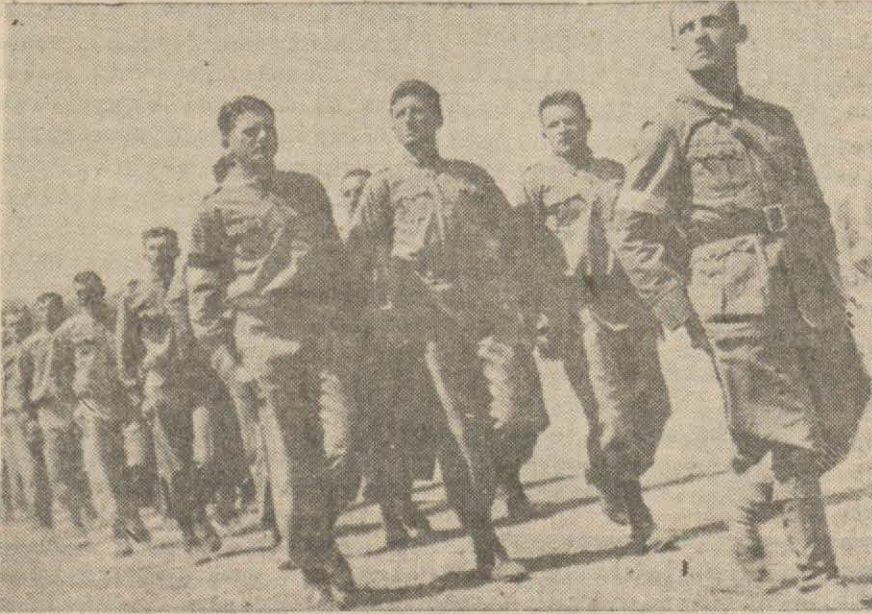
Şakir Saraçoğlu, vaktile Aydın hükümet tabibliğinde, Aydın demiryolları şirket doktorluğunda uzun yıllar çalışmış ve bütün hat boyunda birçok meccanî muayene ve tedaviler yaparak birçok kimselere kendisini sevdirmiştir. Aydın hattının şirket tarafından işletildiği yıllarda Türk memur ve işçilerinin hukukunu sıyanet maksadile Ankaraya giden bir heyetin reisliğinde bulunmuş ve yüzlerce ailenin haklı sesini hükümet makamlarına duyurmuştur. Bu hareketi, onun bütün şimdifericiler tarafından sevilmesine vesile olmuştur.

Doktor, Burdura tayin edilmeden önce Sarayköyde bulunuyordu. Orada sıhhi müesseseler vücud bulmasında âmil olmuştur. Bu itibarla Sarayköyde de çok sevilmisti.

Burdurda da yeniden bazı sıhhi müesseselerin vücud bulmasına ihtiyaç vardır. Asri bir lokanta, şehir gazinosu, şehir oteli gibi bir vilâyet merkezine lüzumlu olabilecek müesseselerin vücuda getirilmesine cidden ihtiyaç hissedilmektedir. Burdurun enerjik valisi Sadri Aka ile çalışan belediye reisi Nuri bu ihtiyaçlara cevap vermede düşünmektedirler. Bir de yeni yapılan modern memleket hastanesinin kadrosuna ilâveler yapılması icab etmektedir. Bu hastanesin kadrosu noksan ve operatörü yoktur. Acil ve mühim ameliyat işlerinde halkın civar vilâyetler hastanelerine gitmek külfetinden kurtulması için bu noksanın da nazarı dikkate alınacağını ümit etmek yerinde bir temennidir.

Zonguldakta beden terbiyesi teşkilâtı iyi çalışıyor

Zonguldak endüstri şehrinde çok geniş bir tatbikat sahası bulan teşkilât havzaya faydalı oluyor

Beden terbiyesi mükellefleri geçid resminde

Zonguldak (Hususi) — 19 Mayıs Spor ve Gençlik Bayramı bu yıl Türkiye'nin her tarafında olduğu gibi Zonguldakta da çok büyük bir tezahüratla kutlandı.

Burada, 19 Mayıs Bayramının çok şümullü bir programla tatbik edilen spor hareketlerinin tafsilatına yazacak değiliz. Bu, aktüalite olmaktan çıkmış bir mevzudur.

Belirtmek istediğim nokta, hükümetin beden terbiyesi kanununa istisna ile yüksek makadın tahakkukuna doğru iler hamleler yapıldığına 19 Mayıs gösterilerinin muvaffakiyetli bir misal vermiş olmasıdır.

15 yaşından 35 yaşına kadar bütün vatandaşın beden mükellefiyeti kanununun ruhu, kütlenin spor yolu ile kalkınması, muhtelif spor neveleri tatbikatı altında fizik ve moral bakımından yükselmesidir.

Memleketin yüksek menfaatlerine dayanan ana fikirlerin bir hizaya gelmiş uyanık, zinde, dürüst ve disiplinli bir camiyati bazılarının sadece bazı şişirmek için yapıldığını zannettikleri spor yaratır.

19 Mayıs tezahüratının bu seneki hususiyeti, bütün spor hareketlerinin her sene olduğu gibi mektepler veya kulüpler tarafından değil, bizzat beden terbiyesi kanununun çevresine girer vatandaşlar tarafından yapılmış olmasıdır.

Beden mükellefiyeti kanunu, top rağının üstünde ve toprağın altında 20 bin işçi çalıştırarak Zonguldak endüstri şehrinde çok geniş bir tatbikat sahası bulmuştur. Bu kanunun sözle değil, fakat sürekli iş hamleleri halinde filiyatla tatbikinde en büyük âmil de kanunun, devletin kömür havzasını tek idare altında birleştirerek eline almasından sonra çıkmış olmasıdır. Havzadaki tek direksiyonlu devlet idaresi nasıl ki kömür servetimizi memleket endüstrisinin, kara ve deniz nakliyatı-

zın her zaman emniyete güvenebileceği bir istihsal durumuna çıkar-mak için suni tesisat, işletme tekniği ve sosyal inşaat işlerinde çok kısa zamanda randıman esaslarına dayanan enerjik hamleler yapıyor. Sa, içtimai sahada oynayacağı role biraz evvel işaret ettiğimiz beden terbiyesi mükellefiyeti kanununu da aynı mesai temposile tatbik sahasına koymuş ve bunun için icab eden teşkilâtı kurmuş ve Havzanın en ücra mntakalarına kadar teşkilât kademeslerini yapmıştır.

Eğer bu kanun devlet kömür işletmesine ei koymadan önce çıksaydı, bugünkü verimli huzile bir tatbik sahası bulamazdı. Çünkü, o zamanlar havzanın büyük çapta istihsal membarlarını elinde tutan yabancı müesseseler, kanunu benimseyerek içten bir arzu ile değil, sadece müeyyideleri korkusile tatbik etmek isteyeceklerdi. Esas gaye kâr, istihsal ise ancak bir vasıtaya bu dağınık sermaye teşekkülünün havzanın içtimai hayatında ki iyiyet değil daima kötüye kayan sistematiik faaliyetleri ise henüz unutulmamıştır.

Kısaca bayramı anlatalım: Yeni, şehir stadyomunu Havzanın her mntakasından gelen mükellefiyete tâbi işçi ve memur atletler doldurmuştu. Temiz ve muntazam kıyafetlerle valinin ve hükümet erkânının önlerinden geçtiler. Beden terbiyesi, mektepler ve kurslar kâtipi unumisi Vedad Cümali çok güzel bir nutukla merasimi açtı. Bir kız ve bir erkek talebe de ateşli sözler söylediler.

Beden hareketlerinden sonra müsabakalar başladı; bir taraftan Karabük - Zonguldak ekipleri tenis oynarlarken, beri yanda davul - zurna gürbürüyor; pehlivanlar güreşiyor.

İzmirde

Karşıyaka tramvaylarının işletilmesi düşünüyor

İzmir (Hususi) — Vilâyet turistik yollarından Bostanlı - Alaybey arasındaki Karşıyaka kısmı, 95 bin lira sarfile beton olarak inşa edilecektir. Beton üzerine katran sürülecektir.

Belediye'nin Karşıyakadaki atlı tramvayları banyo mevsimi münasebetile yakında seferlere başlamaları muhtemeldir. Çünkü tek otobüsle banyo ve Bostanlı müşterilerini taşımağa imkân görülememektedir.

Bayraklı - Paralı köprü arastındaki çürük toprak yol üzerine paket taşı döşenmesine yakında başlanacaktır.

İnciraltı plâji yolunda katranlanacak kısım da süratle katranlanacak ve belediye otobüs seferleri İnciraltına kadar uzatılacaktır. Ayrıca banyo mevsiminde devlet Denizyolları idaresi tarafından İnciraltı - Konak vapur iskelesi arasında Bayraklı vapuru işletilecektir. Bu vapurun gidış geliş Güztepe ve Güzelyalı iskelelerine uğraması da muvafık görülmüştür. Bu sayede Güzelyalı, Güztepe ve Karantina semtlerinde oturup da İnciraltı plâjından istifade etmek isteyenler, Konak vapur iskelesine kadar gelmek zahmet ve masrafindan kurtulmuş olacaklardır.

Emette bir maden amelesi kazaen öldü

Emet (Hususi) — Kazamızın Değirmeser mevkiinde Etibank maden ocağında bir kaza olmuştur. Üttü işlerinde çalışmakta olan Tavşanlı'nın Maymul köyünden Abdullah makinemin patlaması ile yanarak ölmüştür. İşçilerden biri de yaralanmıştır.

her nevi yapılan zengin spor müsabakalarında mntakalar arasında ki heyecanlı rekabet görülecek şeydi. Ve işte bu temiz ve heyecanlı rekabettir ki asıl maksad da muvaffakiyet müdelediği için herkesi sevindiriyordu.

Bu arada, en genci üç çocuk babası olan mütakad futbolcuların gözle tabikinde mükülât çekilecek kadar seri (!) maçlarını kaydetmeden geçemeyeceğim.

Müsabakaları başından sonuna kadar büyük bir alâka ile takip eden yeni valimiz Cavid Ünver müsabakaların sonunda derece alanlara hediye olarak bizzat verdiler.

Bu senenin 19 Mayıs Bayramı diğer hiçbir sene ile kıyas kabul etmeyecek kadar intizamî, kalabalık ve bilhassa çok coşkun ve samimi olmuştur.

Şehir stadında göğsümüzü gurur ve iftiharla kabartan bir atlet ordusu gördük işek bunu, kömür havzasında devlet elinin bir adı olan Ereğli kömürleri işletmesinin beden terbiyesi kanununu candan benimseyerek ele almış olmasına borçluyuz,

Ahmed Naim

de sessiz ve mahzun - Yıldız henüz Sülünün gitmiş olmasının müteessirdi - durması kendisine, Şetvanı nazırında, bir hususiyet vermekteydi. Şetvan kendisini Yıldız yakın hissediyordu. Aynı mahcubiyet, avni ciddiyet, aynı hüznün ikisini birbirine yaklaştırmıştı. Birkaç prova sonra arkadaş, dost olmuşlardı. Boş zamanlarında, diğerlerinden uzak, birbirile konuşur, derdleşirlerdi.

Temel, çok geçmeden, Şetvanın kumpanyanın en güzel kızile böyle bir kenara çekilip konuşmasına tahammül edemez oldu. Temelin cinsi lâfite karşı zâfi malûmdur. Çok kimsede bu zâf tahakküm arzusu zahir olur. Temel bu kimselerden maduddu. Bu görüşmelere, konuşmalara mâni, Şetvana engel olmağı kararlaştırdı.

Temel bu kararı aldığı gün ertesi gün, Yıldız bermutad bir kenara çekilmiş, Sülünü düşünerek sessiz sessiz ağlıyordu. Şetvan usulca yanaştı:

— Yıldız Hanım, gene ağlıyor musunuz?... Hâlâ ağlıyor musunuz?...

Yıldız, en sert yüreği ve bil-hassa her türlü hissi, bir sünger gibi kendine çekmeğe hazır olan Şetvanın yüreğini hüznüle dolduran bir sesle cevap verdi.

(Arkası var)

«Son Posta» nun tefrikası: 12

KOCA YUSUF

Er meydanında

Koca Yusuf ile Adalı Halil güreşe büyük bir hızla başladılar, ilk hamleyi Yusuf yaptı ve Adalıyı çaprazla getirdi

Adalı, yorgun görünüyordu. Yüzü gözü, dünkü tırnak yalaralının kabuklanmış çizgileri dolu idi. Düşünceli, düşünceli yürüyordu. Ötekile berikile lâfazanlık ederek kazan başına geldi. Beylerin, âyanların, paşaların hepsi Adalı tarafından idi. Zavallı Yusufun cephesi yoktu. Herkes, Adalı kazan başına gelirken:

— Hayırlı olsun be pehlivan! Diye, seslendiği halde, Yusuf, Şumnu beylerinin bir, ikisinden başka kimse uğur diler söz söylememişti.

Yusuf; dünkünden daha fazla zinde ve neşeli görünüyordu. Adalının bir gün evvelki güreşini görmüştü. Kendisine bir şey yapamayacağı farkına varmıştı. Hilâli göm leğinin eteğini, kispetinın kasmağı üzerine dolamış, göğüs açık; kolları sıvalı kazan başına geldi.

Adalı da kazan başında bekliyordu. Davul, zurnalar sustu. Binlerce halkın gürültüsü bir anda dindi. Herkes; kıpırdamadan meydana bakıyordu.

Yusuf; kazan dibine gelir gelmez, hasmına ve orada bulunan Cazgır Kambur Osmana, nezaketle:

— Selâmunaleyküm!.. Dedi. Adalı, selâmı aldı. El uzatarak güler yüzle elini sıktı.

Artık, herşey tamamı. Yağlanmaya başladılar, hiç kimsenin yardımına meydan vermeden birbirlerini yağladılar. Hattâ; Yusuf Adalı-

nın sırtını bol, boi yağladı. Her iki pehlivanın da itina ile yağlandıkları görülmüyordu. Peş kabzalarını, kispet kasnaklarını, iç dikisi yerlerini bol, bol olarak yağladılar.

Cazgır her ikisini de kibleye döndürdü. Pehlivanlar âdet olduğu vesile, el bağlayarak rûka varmışlardı.

Hiçbir Türk pehlivanı, meydana abdest almadan gelemezdi. Abdestsiz güreş meydanına çıkılmak hem günah ve hem de akibeti meşkkû bir hareket idi.

Ve, gene her Türk pehlivanı; üç ihlâs bir Fatiha okuyarak meydana öyle çıkardı.

Hiç şüphe yok ki; Yusuf ve Adalı da abdestli olarak kibleye dönmüşlerdi.

Cazgır, duaya başlamıştı: — Allah! İllallah!..

Dua bitti. Sıra, pehlivanları takdime geldi. Cazgır Adalının kasmağında tuttu. Ve menkibesini okumağa başladı:

—Yusuf, Yusuf! Buna, meşhur Adalı Halil pehlivan derler... Çaprazından, iç kazık şiresinden kol-la kendin!.. Böbürlenme, güvenme kendine? Er meydanıdır bu meydan!.. El, elden üstündür tâ arş dekl!..

Adalının menkibesi bitmiş sıra, Yusuf'a gelmişti. Kispetinın kasmağında tuttu ve kısıca!

(Arkası var)

Çocuklarımızın sıhhati

(Baştarafı 2 nci sayfa) yaşayan ve listesi kendinde bulunan çocukları ziyaret eder; annenin hali hatırını sorarak ve bazı işlerinde ona yardım ederek çocuğu hakkında malûmat toplar ve annenin çocuğu hakkındaki sorgularına hekimin tavsiyesi daresinde cevaplar verir,

Hemşirenin işi çocuk hastalalarını arar; hekimin hastalığı teşhisinden sonra onun direktifi altında tedaviyi devam ettirmek için belki hergün hasta çocuğun evine gitmek ve lazım gelen tedavi tekniklerini tatbik etmek ziyaretçi hemşirenin işidir! enjeksiyonlar, lâpalar, buğular, banyolar, lâvmanlar, bazı mamaları hazırlamak gibi.

Bunlardan başka ziyaretçi hemşirenin bir işi daha vardır; o da polikliniklere, dispanserlere gelmeyen, gelmek istemiyen annelerin çocuklarını korumadır; ve en zor iş de budur. Burada müşkül ne malî cihettendir, ne de maddî noktadan; engel doğrudan doğruya annededir; annenin isteksizliği ihmalidir; berekte ki böyle annelere pek nadir olarak tesadüf edilmektedir; fakat ne de olsa bunların mevcudiyeti inkâr edilemez; işte böyle hallerde hemşire bütün bilgisini, ruh vukufunu, yumuşaklığını, faziletlerini gösterecek ve o anneyi yola getirecek, onun kalbini teshir edecektir; bir çok anneler belki çocuğun sıhhatine ol- duğu müddette doğru yola pek zor gelir, belki de hemşirenin derdiklerine karşı dudak bükür; ge- çer; fakat - Allah saklasın ya - çocuğu bir kere hastalandı mı; artık onu yola getirmek kolaylaşır; işte o vakit ziyaretçi hemşire o çocuğu hekimin önüne getirmek için fırsat bulmuş demektir.

Ziyaretçi hemşire teşkilâtı çocuklarımızın sıhhati için çok mühim bir iştir; ziyaretçi hemşire müessesesi hekiminin sağ koludur; bir müessesenin faaliyeti yalnız oraya kendiliğinden müracaat edenlerle değil, bundan başka oraya bir yardımcı hemşire tarafından getirilenlerle ölçülür; bunu temin eden ise doğrudan doğruya ziyaretçi hemşiredir; bu teşkilâtın müessesesi için ne kadar mühim olduğu bu suretle teyid edilmiş olur.

İnsanların iyi huyları arasında bazan da fenalarına rastlanır; meselâ ihmal... Bugünün işini yarına bırakmak ilâki... Buna ufak te-

fek işlerimiz için cevaz verilse bile sıhhat müesseselerinde bunun hiç yeri olmamak lazımdır; maalesef bazan bu illet mühim meselelere de parmağını sokuyor ve bu suretle tamiri kabil olmayan bir talim neticeler çıkıyor, bunu bir biri için den bir misalle izah etmek kabildir; meselâ: difteri hastalığı hemen teşhis ve hemen tedavi edilmesi lazım bir hastalıktır; yalnız bizimkiler değil, Avrupalının istatistikleri difterinin çabuk tedavisi edilmesini bildiren rakamlarla doludur; meselâ ilk günü tedavi edilen difterili çocukların hepsi iyi oldukları halde ikinci günden sonra ölüm vak'alarına tesadüf edilmeğe başlanır ve dördüncü tedavi gününden sonra bu vak'alar % 50 ye kadar çıkar.

Hastanemize getirilen difterili çocukların en erken 4 üncü günü geldiğini söylersem okuyucularımızın ağızını dehşetle açık kaldığını görür gibi olur sanırım; fakat ben onları hemen tatmin edeyim; memleketimizde habis dedğimiz difteri vak'alarına az rastlıyoruz; Avrupalının o habisler dalgası - birçok başka habasetler gibi - memleketimize girmemiştir. Bundan dolayı Türk çocuklarında - onların böyle mühim ve ciddi bir hastalığa yakalandıkları halde oldukça geç getirilmelerine mukabil - ölüm hayret edilecek kadar azdır; fakat ne de olsa geç getirme vakidir ve buna bir çare bulmak gereklidir; işte bu mühim iş için ziyaretçi hemşire teşkilâtına ihtiyaç vardır; daha doğrusu henüz geçirkeç halinde bulunan bu teşkilâtın genişletmek lazımdır.

Bu nasıl olur? Tam zamanımız. Şimdi sayın Reiscümhurumuzun sayın refikalarının irşadile kurulan Yardımsevenler cemiyeti vardır bu kurumun programı pek geniş... Bütün yardım işleri burada mündemiç... O halde bu esasları teşkilâtlandırmak, çocuk bahsinde birçok şeyler yapmak kabildir.

Ziyaretçi hemşire teşkilâtı yaparken şehrimizin muhtelif semtlerinde mevcud olan çocuk teşkilâtlerinden, enstitülerinden, kliniklerinden, poliklinik ve dispanserlerinden istifade edilir ve böylece Türk yavrularının sıhhati korunarak neslimiz daha gürbüzleşir ve nüfusumuz daha çoğalır.

Henüz teşebbüs halinde bulunan bu işin pek yakında tatbik sahasına çıkacağına emin olarak atıye itimadla bakmalıyız.

«Son Posta» nun tefrikası: 62

YAZAN : EKREM REŞİD

Naimenin sihri parmakları, daha doğrusu sihirli çantası sayesinde son derece şık bir delikanlı olaldanberi, yani dündenberi Dürrü Melpomeniye karşı tavrını değiştirmişti. Daha dün kadar perest ettiği kadına şimdi istihfaf nazırlarile bakıyordu. Nerede kalırmıştı, açlığını rağmen kadın parasını reddeden Melpomeninin çilgin aşığı?... Fakat şunu itiraf etmek lazımdır ki Dürrü şimdi bir san'atkar olmuştu. San'atkarların aelâde kimselerin tâbi oldukları kaidelerden azade yaşadıkları herkesçe malûm değil midir? Aşık Dürrünün yapmak için ab ettiğî hareketleri, san'atkar Dürrü kemalî rahatlıkla yapabiliyordu. San'at kendisine bu ruhsatı vermişti. Fakat heyhat ki Melpomeni Dürrünün ne kıyafetinde, ne tavrındaki değişikliği farketmemişti. Buna mukabil Neşe'denberi Dürrüye başka nazırlarla bakmaktaydı, fakat, gene heyhat ki, bunu da Dürrü anlamamıştı.

Melpomeninin içeri girmesile Apustolon ona doğru yürümesi bir olmuştu.

— Sevgili karıcığım!... Bu sözler herkesi tebessüm ettirmişti.

— Sevgili karıcığım, çocuklara hepsini söyledim. Biz ötedenberi sınıksız bağlı bir aile teşkil ediyorduk. Böyle bir ailede gizli, saklı olmaz... Herkes vazifesini yapacaktır, yani herkes sus pus olacaktır!...

Melpomeni gülümsedi.

— Çok iyi!... Niçin Temel'ki bugün huysuzdur... Bağlanmak istemiyor!... Şeker verdim, nafile...
Bücür fırsatı kaçırmadı: — Affeder'siniz, atınızdan mı bahsediyorsunuz?...

Diye sorması üzerine herkesin güçlükle zaptetmekte olduğu kahkahalar meydan aldı. Herkes gülüyordu. Fakat Dürrünün gülüşünde bir hususiyet vardı: Acıydı. Artık provaya başlanabilirdi.

Apustolon bir işareti üzerine celse tatil edilerek provaya geçildi.

Serbestçe gezebilecekleri - fakat yalnız kulislerde - haberi Temelle Şetvanı memnun etti. Bil-hassa Şetvan Temelle saatlerce bağlı kalmak azabından kurtulmuş olmasına son derece sevinirdi. Prova aralarında, prova - dan sonra yeni mestekdaşlarla tanışmak fırsatı düştü. Bir iki gün sonra dünyanın her tiyatrosunda mer'iyette olan senli benli konuşmak kaidesi Şetvanla Temele de tatbik edildi. Bundan Temel zerre kadar müteessir olmamıştı, daha doğrusu, kendisi herkesle bu tarzda konuştuğu için bunun farkına bile varmamıştı. Fakat, ne yalan söylemeli, Şetvan bu teklifisizliği oldukça hayretle karşıladı. Herkes kendisine sen diyordu; biri müstesna: Yıldız.

Şetvan daha ilk günü Yıldızın diğerlerinden çok farklı olduğunu görmüştü. Yıldızın, arkadaşları gibi gülüp gâlelaşmaması, bir kışe-

de sessiz ve mahzun - Yıldız henüz Sülünün gitmiş olmasının müteessirdi - durması kendisine, Şetvanı nazırında, bir hususiyet vermekteydi. Şetvan kendisini Yıldız yakın hissediyordu. Aynı mahcubiyet, avni ciddiyet, aynı hüznün ikisini birbirine yaklaştırmıştı. Birkaç prova sonra arkadaş, dost olmuşlardı. Boş zamanlarında, diğerlerinden uzak, birbirile konuşur, derdleşirlerdi.

Temel, çok geçmeden, Şetvanın kumpanyanın en güzel kızile böyle bir kenara çekilip konuşmasına tahammül edemez oldu. Temelin cinsi lâfite karşı zâfi malûmdur. Çok kimsede bu zâf tahakküm arzusu zahir olur. Temel bu kimselerden maduddu. Bu görüşmelere, konuşmalara mâni, Şetvana engel olmağı kararlaştırdı.

Temel bu kararı aldığı gün ertesi gün, Yıldız bermutad bir kenara çekilmiş, Sülünü düşünerek sessiz sessiz ağlıyordu. Şetvan usulca yanaştı:

— Yıldız Hanım, gene ağlıyor musunuz?... Hâlâ ağlıyor musunuz?...

Yıldız, en sert yüreği ve bil-hassa her türlü hissi, bir sünger gibi kendine çekmeğe hazır olan Şetvanın yüreğini hüznüle dolduran bir sesle cevap verdi.

(Arkası var)

Muhtekire yer yok

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Yol inşaatı işi

Bugünkü toplantıda Nafia Vekâleti bütçesinin müzakeresi strasın da ilk sözü Abdürrahman Naci Demirağ almıştır. Cumhuriyet nafiaının şimdiye kadar başardığı işlerin ehemmiyetini takdirle ifade eden hatib 20 yıldanberi sarfedilen büyük gayretlere rağmen yol inşaatının beklenen neticeyi temin etmediğini söylemiştir.

Yol mükellefiyeti

Demirağ bundan sonra yol mükellefiyeti vergisini ele alarak ezümle demistir ki:

— Yol vergisi lâyük veçhile tahsil olunamamaktadır. Hususi idarelerin bir senede tahsil edecekleri yol parası 15 milyon lira olduğu halde bu paranın ancak 5 milyonu tahsil edilmekte ve bu para da lüzumlu yerlere sarf olunamamaktadır. Türkiye'de 40 bin kilometre yol vardır. Bunların hepsinin birinden imar ve inşası bugünkü şartlar altında mümkün değildir. Fakat bununla beraber alınacak bazı tedbirlerle bu sahada müsbet işleri görülmüş olabilir.

Abdürrahman Naci Demirağ yol parasını nakden tediyemeyenlerin yol inşaatında bedenen çalıştırılmasına itiraz ederek yeni yapılabilecek kanunla bilimum vatandaşlardan varlıklarla müteneşib olarak muayyen bir vergi alınmasını teklif etmiştir.

Tren hatları

Feridun Fikri Bingöl şarka giden tren hatlarının inşaatına aid faailetiyetin son zamanlarda bir batacağı ugramış olduğunu söyleyerek buunun sebebi hakkında Vekilden izahat istemiştir.

Yol inşaatının ahensizliği

Raşih Kapan imparatorluk nafiasile Cümhuriyet nafiası arasındaki bariz farkları bir iki misal ile izah etmiş ve bundan sonra yol mükellefiyeti kanununda bir tadil yapmanın zaruri bulunduğunu söyleyerek hususi idarelerin böyle bir davayı kendi başlarına halledemeyeceklerini işaretlemiştir ki:

— Yol inşaatının ahensizliği ni vucuda getiren ne ahensizlikler, ne de hususi idarelerin faaliyeti Sadece teşkilâtisizlikler. Çalışma tarzındaki aksaklıklar. Mütahhidlerin ellerinde bulunan yolları birbirlerine devretmek suretile kesellerin doldurdukları, fakat yol inşaatının bu fena ve muhtekir ellerde geliş güzel yapılmakta olduğunu itiyorum. Muhterem Vekilin bu hususta bize izahat vermesini rica ederim.

40 bin kilometre yol az

Mazhar Müfid Kansu, Abdürrahman Naci Demirağın beyanatını işaret ederek memleketin bugün yapmak istediği 40 bin kilometre yolun çok az olduğunu ve bu miktar yolun en iptidai memleketler için dahi büyük bir mesele teşkil etmediği hakkındaki sözlerini mübalâgah bulunduğunu söyleyerek mükellefler hakkında serdeylemiş fikirleri de tenkid etmiş ve:

«Bedenen çalışmak suretile mükellefiyeti kaldırmak köylüyü hesaba almamak demektir. Bir köylü senede on, on beş lira yol parası veremez. Nesli var ki, nesini alacak. Bedenen çalışmak suretile mükellefiyeti eda etmeği kaldırmak hatalıdır arkadaşlar.

Diğer taraftan mütahhidlerin aldıkları işleri devrettikleri ve bu suretle fena ve bozuk yol yaptıkları vâkidir. Bu husus hakkında Vekile sual sormağa lüzum yoktur. Buna mâni olacak tedbirlerin bir an evvel alınmasını Nafia Vekilinden istemek lâzımdır. Ben bunu rica ediyorum.

Bataklıklar meselesi

General İzzettin Çalışlar, dün Sıhhiye Vekâleti bütçesinde temas ettiği bataklıklar meselesini tekrar ele alarak işin memleket için ehemmiyetli bir mesele olduğunu hem sıhhat bakımından, hem de münâbit ve mahsuldar toprak kazanmak imkânı bakımından üzerinde ısrarla durdu.

İzzet Arukan (Eskişehir), hükümetin Meclisten demiryolu inşası işini istediği ahensiz demiryolu şebekesinin muhtelif şubelerine ve faydalı bir şekilde tevzi istedi.

Su işleri

Emin Aslan, su işlerinin yavaş ilerlediğini birinci su programı ile 31 milyon lira sarfedilmiş olmasına rağmen yapılan su bendlerini gene suyun götürdüğünü sarfedilen para ve mesainin heder olduğunu söyledi.

Demirağın cevapları

Abdürrahman Naci Demirağ, Mazhar Müfidin hesablarını bir içtihad ve faraziye ve sadece bir mütaleava dayanmadığını aynı, aynı

hesablanarak ortaya konan iddia olduğunu söyledi.

«Kabvelere bir bakın!»

Besim Atalay mükellef amele usulünün kaldırılmasının doğru olmadığını bu fikir aleyhinde olduğunu söyleyerek ilâve etti: «Bir köylünün gelire vereceği vergiyi yanyana getirmek lâzımdır. Bir çiftte malik olan adam senede kaldıraçağı 70, 80 kile buğdayı ne yaparsın, satıp ihtiyaçlarına mı sarfetsin, yoksa vergiye mi versin? Kabvelere bir bakın binlerce adam akşama kadar tavla oynamaktadır. Bu adamları mecburi olarak çalıştırmak en doğru bir iştir.

«Bu değirmenin suyu nereden akıyor?»

Yol için 20 milyon, sıtma ile mücadele için bilmem şu kadar milyon! Bu paraları nereden geliyor. Bu değirmenin suyu nereden akıyor. Bunu hesaplamak lâzımdır, diyerek şirketlerin faaliyetine temas etti.

Amele ve patronlar

Amelenin bu patronlar elinde nasıl istismar edildiğini bariz misallerle anlattı: «Yevmiyesini almak için bir amelenin şirket mütessillerinden ne çektiğini bizzat gördüm. Gidip müdahale ettim Riçada buldum. Şirketin mütessilib müdahale etmemesini istedi. Hükümetin Türk amelesini himaye ve müdafaa etmesi büyük bir vazifedir. Bu işlere lâkayid kalamayız. Bir kanun hazırlamak, işsiz ameleye iş bulmak, yol inşaatında ve diğer nafia işlerinde çalıştırmak bir zarurettir.»

Bu sırada müzakerenin kâfi olduğunu dair bir takrir verildiğini reis bildirdi.

Mazhar Müfid Kansu, isminin bahis mevzu olduğunu söyleyerek söz istedi. Reis reddetti. Mazhar Müfid yerinden: bütçe müzakeresidir, konuşulmaz, dedi.

Nafia Vekâlinin izahatı

Bundan sonra Nafia Vekili General Ali Fuad Cebesoy kürsüye gelerek nafia işleri hakkında geniş izahat verdi ve ezümle dedi ki: «Bazı salâhiyetli arkadaşlarımız, yol inşası ve mütahhidlerin faaliyeti hakkında kıymetli malumat verdiler. Bu işler üzerinde hassasiyetle durduğumuz beyan etmek isterim. İşlerimizin başında bilhassa yol meselesi gelmektedir. Bir program hazırlamış bulunuyoruz.

Garb vilâyetlerinde

Bu program üzerinde faaliyeti mize muntazaman devam ettireceyiz. Geçen sene garb vilâyetlerimizde 640 kilometre yol yaptık. Her sene yapılması lâzım gelen işleri muntazaman tamamlamak için büyük gayretler sarfetmekteyiz. Söylendiği gibi şimdiye kadar hiç bir amelenin kimseden 40 para alacağı kalmamıştır. En ufak köylere kadar gittim, yakinen alâkadar oldum.

Bu arada fena yol yapıldığı hakkında vâki olan beyanatlar maalesef doğrudur. Mukavele hükümlerine muhalif inşaatta yapanlardan tazminat alınmıştır.

Haksız bir iddia

Su programının tatbikatı normal seyriyi takip etmektedir. Sarf edilmiş olan paraların gene sular tarafından götürüldüğü iddiası haksızdır. Hiç şüphe yok ki tabiatla mücadele etmekteyiz. Yapılan işlerin sağlamlığı ve mükemmeliyeti hakkında arzu edenler gelip plânlarını ve yapı iş tarzlarını görebilirler.

Nafia Vekili bundan sonra hazırlanan yol mükellefiyeti kanunu etrafında izahat verdi ve Şark şimendiferleri ve şarkta demiryolları hakkındaki suale cevap vererek köprülerin inşasında malzeme burhanına tesadüf edildiğinden biraz taahhur müşahede edilmiş olduğunu, şimdi köprülerin betonarme olarak inşasına devam olduğunu, gelecek sene demiryolunun Kurdalan mevkiine varacağını haber verdi.

İktisad Vekâleti bütçesi

İktisad Vekâleti bütçesinin müzakeresi müteneşibe kürsüye gelen İktisad Vekili Hüsnü Çakır muayyen mevzulara kısaca temas ederek izahat verdi. İstihsal edilmekte olan ipliklerin ihtiyacı nisbetinde müesseselere dağıtılmakta olduğunu, bu şekilde tevziyatın sanayi erbabını memnun bıraktığını Ticaret Vekâletinin bir miktar iplik getirtmek için Avrupa firmalarını temasa geçmiş bulunduğunu anlattı, mensucat sanayinin her sene daha büyük inkişaf gösterdiğini, memleket ihtiyacını karşılamak bakımından fabrikaların muhtac bulunduğunu iptidai maddelerin ve amele tedarikinin tam ve ahenkli bir seyir takip ettiğini söyledi.

Civî imalâtı

Karabük fabrikalarının faaliyetine temas ederek konulmakta olan hadde fabrikası çelik fabrikası

nın memleket ihtiyacını karşılamak bir halde bulunduklarını ilâve etti. Karabükte henüz çivi yapmak imkânından mahrum bulunduğumuz, yakında bu tesise de sahâb olacağımızı ifade etti.

Münakalât Vekâleti bütçesi

Münakalât Vekâleti bütçesinin müzakeresi sırasında Mazhar Müfid Kansu Deniz Ticaret mektebine ayrılan paramın fazlalığına işaret ederek her talebe bin küsur lira isabet ettiğini söyledi.

Cevdet Kerim İnceyadı bu hususta izahat verdi. Tahsisatın fazla olmadığını iddia eyledi.

Ticaret Vekâleti bütçesi

Ticaret Vekâleti bütçesinin müzakeresinde Osman Şevki Uludağ tek tip ekme meselesine temas etti ve bu işde çok geç kaldığımızı, istihsal edilmekte olan çavdar miktarının ihtiyacı karşılayacak bir halde olmadığını söyledi.

Serbest ticaret

Ticaret Vekili Mümtaz Ökmen: «Harb bugün bizim memleketimizde de en hâd bir şekilde tesir yapmaktadır. Serbest ticaret, serbest piyasa memleket zarar veren neticeler vucuda getirmiş, halkın ve milli müdafaa için muhtac bulunduğumuz maddelerin temin için devlet bu maddeler üzerinde müdahaleye mecbur kalmıştır. «Umumi işe mevzuunun başında hububat gelmektedir» dedi. Ve alınan tedbirlerin bir hüllâsını yaptıktan sonra:

«Bundan maksadımız halkın muhtac bulunduğu gıda maddelerini emirlerine hazır bir hale koymaktır. Bunda da bugün muvaffak olmuş sayılabiliriz» diyerek İstanbul gazetelerinde et ve peynir meseleleri hakkında yapılan neşriyâta temas etti, dedi ki:

«Hemen hergün büyük bir derd halinde bu meseleden bahsetmektedirler. Vekâlet hububatta olduğu gibi diğer gıda maddelerinde de istihsal miktarlarında el koymakta ve ihtikârâ mâni olmaktadır. Hükümet istihsalı arttırmak, ithalâtı çoğaltmak için büyük gayret sarfetmektedir. Bu hususta ithalâtçıların en büyük derdini döviz meselesi teşkil etmektedir.

Çivi, çuval, tenke temin edildi

Bugün memleketin muhtac bulunduğu maddelerin getirilmesi şart ile istenilen maddenin harice çıkarılmasına müsaade olmaktadır. 4 aylık ihracatımız memnuniyet mucibidir. Devletin muhtac bulunduğu çivi, çuval, tenke gibi maddeler muayyen malların ihracı suretile temin edilmiştir.

Bu memleket muhtekire yer yok

Fiat mürakabe işine temas eden Ticaret Vekili bu husustaki faaliyeti de anlatmış, bugün ihtikârî önüne tamamen geçildiğini iddia edilemeyeceğini söylemiş ve demistir ki:

«Mütemadiyen yeni ve amelî tedbirler almamıza rağmen vatandaşlardan yardım görmediğimiz için tamamen muvaffak olamıyoruz. 10 kuruş olan bir mah 20 kuruş satan bir satıcıyı şikâyet etmek büyük bir iş telâki olunuyor. Fakat hangi zümreye mensub olursa olsun hiçbir kimsenin vatandaşlarımızdan geçinemiz. Bu memleket muhtekire yer olmadığını alacağımız yeni tedbirlerle en açık bir şekilde anlatacağım. (Alkışlar).

Vesika usulü tatbik edilmeyecek

Memleketin umumi ana maddelerinde hiç bir sıkıntı yoktur. Aldığımız tedbirlerle herşey bol ve temiz olarak istediğiniz kadar alabilirsiniz. Bu bakımdan ekme, seker ve diğer başlıca maddeler üzerinde vesika usulünü tatbik etmeyeceğiz. Son zamanlarda kahve üzerinde hafif bir buhran görülmüş se de bu da halledilmiştir. Şimdi 8 aylık kahvemizi elimizdedir. Daha fazla getirtmek için temaslarmıza devam etmekteyiz.

Ziraat Vekâleti bütçesi

Ziraat Vekâleti bütçesinin müzakeresi hararetili olmuş, Fikret Atlı, hayvan yemi yetiştirilmesi hususunda Vekâletin gösterdiği ihmale işaret eylemiş ve bakımsızlık yüzünden hayvan ölümünün fazla olduğunu, bu mevzu üzerinde Vekâletin hassas bulunması lâzım geldiğini söylemiştir.

Vekilin izahatı

Ziraat Vekili muhtelif hatiblerin ileriye sürdüğü mütealemlere cevap vererek geniş beyanatta bulunmuş, demistir ki:

«Köylü hayvan yeminin ziraatteki mevkiini henüz anlamaya başlamıştır. Yoncanın ehemmiyetini takdir etmiştir. Her sene mühim miktarda yonca ekmektedir. Memleketimizde toprak kanununa hakikaten büyük bir lüzum vardır. Proje üzerinde hazırlıklarımız bitmek üzere. Mernos miktarı her sene artmaktadır. Hayvanlık, sulama işleri, mey-

Askerî vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ketin muvaffak olması mümkün değildi. Deniz yolunu da kullanmaları lâzımdır; İngiliz filosunun buna mâni olmak üzere yaptığı teşebbüs çok ağır zayıfla akim kaldığı için, Alman hava filoları Kandiye denizinde muhtemmel tehlikeyi en asgari hadde indirdiler ve nakliyat yapararak Giriddeki kuvvetlerini tanzim; sefer kuvveti haline getirip ilerleme başladılar.

İkinci bir hâdise de Hood ve Bismark arasındaki mücadele ve bunun mabadidir. Hood, Bismark'ın gülesile battı. Bu, eski muharebelerdeki klasik deniz kaidelerine, pek az farkla uygundur. «Pek az farkla» diyoruz; çünkü, çelik zırhlı bu kadar kolaylıkla delen mermiler ilk defa bu muharebelerde kullanılıyor ve bu da mermilerin uçlarına konulan gayet sert yeni bir çekile mümkün oluyor. Fakat, mesele burada değil, suradadır: Bismark'ın batmasını, kendisinin yolunu kesmeğe çıkan büyük İngiliz filosu değil, tayyare temin etmiştir. Tayyare bir kere bu geminin bulunduğu sahayı keşfetti; sonra ona bir torpil daha isabet ettirdi. Daha sonra, bombalar attı ve nihayet yol kesmeğe gelen donanmanın müdahalesi ile tamamlandı.

Bu nevî hâdiseleri yeni olarak yalnız bu defa görmüyoruz. Tayyare, harbin başındanberi, bilhassa Norveç hareketi başladığıktan sonra, en kuvvetli gemilere karşı dahi müessir bir silah olduğunu göstermiştir. Sade su Girid hareketleri esnasında İngiliz filosunda yaptığı tahribat devamını delildir. İçlerinde en yeni ve binaaleyle tayyarelere karşı bu dereceye kadar muhafaza tertibatını havi gemiler de bulunmak üzere batanlar, herhalde, İngilizlerin kabul ettiği adedden fazla olmak lâzım geldiği gibi tahribat hakkında İngilizlerin söylediği kadarından anlıyoruz ki bu, herhalde ağırdır.

★

Demek oluyor ki, deniz silâhi, tayyareye karşı zayıf bir kuvvettir. Tecavüz silâhi mahdud, müdafaa kudreti daha zayıf. Şu halde, deniz silâhi, ancak tayyarelerin faaliyeti sahalarna girmedikleri yerlerde serbest hareket edebilen kuvvetlerdir. İyi hava mania tertibatı mahfuz olarak durdukları yerde bir dereceye kadar emniyetle barmabilen harb gemileri, açık denizlere çıkıp da, icabına göre karalara yaklaşırlar mı, «Ebabül Kuşlar»ı hemen bunların buldukları yerleri keşfedip başlarına üşüşüyorlar. Bu kuşlar, vaktile Hicazla Yemen arasındaki muharebeye iştirak etmiş olan kuşlardan daha tehlikeli olduklarını şimdiye kadar çok iyi isbat ettiler.

Şu halde, İngiliz donanmasının mümkün mertebeye sahillere ve bilhassa Alman hava kuvvetleriyle tevhiz edilmiş üslerle yaklaşmaması ve Avrupanın ablukasını, mümkün olduğu kadar uzak suların temin etmesi, bu harbin meydana koymuş olduğu zaruretlere biridir.

Almanlar da bunu iyi biliyorlar ve İngiliz donanmasını mütemadiyen parçalamak, çürütmek ve didikleme için ona karşı muhtelif tarzda tahrik usullerine müracaat ediyorlar. Bismark'ın şimali Atlantikte dolması, bir taraftan gemi kafilelerine tsarruz içinse, diğer taraftan da bu nevî bir tahrik. Nitekim, Bismark battıktan sonra, bu tehlikeli «siğirlik kuşları» inin, bu defa da, Alman gemisinin yolunu kesmiş olan filonun başına üşüşmüş olduğunu, henüz netice hakkında malumatımız olmamakla beraber, dün öğrendik.

Dikkatten kaçmıyacak bir hâdise de şudur: Cihan Harbinde Alman donanması, bugünkünün birkaç misil fevkinde idi. Buna rağmen, İngiliz filosu hiç bir zaman kendisini bu harbdeki kadar mühim bir tehlike karşısında hissetmiş değildi. Denizaltılarından bi-dayette yapılan tahribata karşı tedbir aldıkları sonra İngiliz filoları denizlerde rahat rahat dolabiliyor. Bugün işe öyle değildir: tayyare, donanma için, henüz çaresi bulunmayan bir belâ olmuş bulunuyor.

S. G.

vacılık, böcekçilik, çiçekçilik, sütçülük gibi mevzular üzerinde çalışmalarımızda devam etmekteyiz. Hayvan miktarı her sene artmaktadır. Ziraat makineleri sayesinde 450 bin çiftçinin işleri bu mevzuda bunlarla görülmüştür. Memleketin her tarafından yapılan mülâcaatlardan anlıyoruz ki makineler karşı büyük alaka uyanmıştır. Makineleri daha fazla olarak ve daha verimli bir şekilde Türk köylüsünün emrine hazır bir halde bulundurmaya başlıca emelimizdir.

Meclis yarın toplanacaktır.

Ecnebi kelimelerle dilimizde yapılan tahribat

(Baştarafı 1 inci sayfada)

lan eski bir derd yeniden ortaya atıldı: Dilimizde gittikçe çoğalan ecnebi kelimeler meselesi. Bu mevzu etrafında söz alan hatiblerden Besim Atalay türkçedeki yabancı kelimelerin 3 bini bulunduğunu söyleyerek:

«Ya, 30 bini bulursa, o vakit ne yapacağız?»

Diye sordu.

Besim Atalay bugüne kadar memleketine ve milletinin konuştuğu dile âşik bütün Türk münevverlerinin üstünde defalarca durduğu bir derdi bu beyanâtla gene memleketin en yüksek kürsüsünden tazeleme bulundu. Bu işin sonu ne olacak. Kozmopolit bir zihniyetin ve bazı kozmopolit kelimelerin Türk diline gümürüksüz kaçtığı, sinsiye soktuğu bu kelimeler lisanımızda hâlâ yaşayacak mı?

Kültürümüzün en esah meselelerinden biri olan bu hâdiseyi artık bir neticeye bağlamak gayesile, bu bahis üzerinde konuşmaya salâhiyetli münevverlerimiz arasından bir anket açtık. Aldığımız cevabları neşrediyoruz:

Muhittin Birgen diyor ki:

«Besim Atalayın suali ve bu sualin ifade ettiği endişe çok yerindedir. Ekseriyetle ne türkçeyi, ne de güya öğrenmiş oldukları Avrupa dillerini iyi bilmiyen ve bilhassa, bir dilden diğer bir dile düzgün bir tercüme yapmağa kadar bulunmayan yeni nesil, yani kör Avrupa taklidiçileri türkçeye her dilden yerli yersiz, türlü türlü kelimeler getiriyorlar. Bunların yaptıkları tahribata bir nihayet vermek lâzımdır. Fakat bunun hal çaresi Meclis, devlet ve kanun yolundan gitmek değildir.

Gençlerimiz Avrupadan evvel Türkü, yabancı dilden evvel türkçeyi sevmek duygusunu vermek hepimizin bir vazifesi olmalıdır. Baba, ana, mektep ve bilhassa muharrir ve edibler bu işde en büyük vazifeyi görmekle mükelleftirler. Bence, bu derd, çok büyük bir derd ve milletimizin manevî kanununu bozacak ve hattâ bozmakta olan bir mikrobdur.

Bu bakımdan Besim Atalayla çok beraberim ve muharrir olarak bu sahada ben vazifemi dikkatle yaptığımı kaniim, şu kadar ki, Besim Atalay bu sahada müfrittir. Avrupalı diller için dahi enternasyonal olmuş kelimeler var-

dır. Bunların bizim dilimize de girmesi, bizim Avrupa medeniyetine tamamen intibakımız için lâzımdır. Demokrasi, konjonktür, akreditif, klering vesaire gibi daha pek çok kelimeler vardır ki, bunlar artık hiçbir millet için değil, bütün insanlığın mal olmuşlardır.

Fakat, mersi, bonjur gibi adi ve edebî dile aid kelimeleri bizim dile de kullanmak hakikaten milli cürümlerin en büyüklerinden sayılması lâzımdır.»

Basın Birliği İstanbul

Şubesi heisi Hakkı

Tarik Us ne diyor?

«Evet, yabancı kelimeler dilimizde maalesef gittikçe çoğalıyor. Besim Atalayın bu fikri ne tamamen iştirak ediyorum, Bu sabah bana okudukları bir mektubda sansasyona «kaçmayınız, plâse ediniz» gibi tâbirler kullanılmıştı. Bunların türkçe ile ifadesi pek basit, herkes için mümkündür, sanırım. Bu derdin önüne geçmenin çareleri:

Birinci şık olarak, bu vaziyete müdahale eden ve dilimize ecnebi kelimelerin girmesine mâni olmak için çalışan kimselerdir bu yoldaki arzularına hürmet etmek lâzım. Sonra da gazetecilerin, bilhassa yazı işleri müdürlerinin tabii dilin mütessibi haline gelmeleri icab ediyor. Bilhassa, yabancı kelimelere pek fazla yer veren ajansın da islahı lâzımdır. Eskiden böyle anlaşılmas türkçe yazanların yaptığı işe «garabet» derlerdi, şimdi, bunun adı marifet oldu.»

Hukuk Fakültesi

profesörlerinden Yavuz

Abadan'ın fikri

«Ecnebi kelimelerin türkçede yer etmesi tabiatile gayet kötü bir şey. Bir an evvel bir lisan zabıtasının, bir akademînin teessüsü lâzım. Lisanın istiklâli bakımından türkçede karşılığı olan kelimelerin ecnebi mukabilini kullanınlara müsaade etmemeli. Bu gibi haller bir kültür değişikliği devresindeki intikal anormallikler (*) arasındadır.»

G. O.

(*) Yavuz Abadan «gayritabii»nin «anormal» in tam karşılığı olduğunda müte'addid olduğu için bu tâbiri kullanmıştır.

Pasif korunma tedbirleri

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Kazalarda umumi ve hususi korunma yerlerinin inşasını gözden geçirmek üzere teşekkül eden üçer kişilik heyetler faaliyete geçmişlerdir. Bu heyetler eskiden yapılan siperleri kontrol edecekler ve bunları temizleteceklerdir.

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lâfik Kirdar vilâyet seferberlik müdürlüğü ve kaymakamlıkların pasif korunma işleri etrafındaki çalışmalarını sıkı bir şekilde mürakabe etmekte ve icab eden yeni direktifleri vermektedir.

Vali ve Belediye Reisi pasif korunma işleri hakkında dün gazetecilere şunları söylemiştir:

«Sizleri bugün pasif korunma tedbirlerini tamamlamamış vatandaşlara bir daha ehemmiyetle bu vazifeyi hatırlatmak için davet ettim. Hava taarruzları, cephe gerisinin disiplinini ve emniyetini teşkil eden bu esaslı ve hayati mesele hakkında muhtelif vasıta ve vesilelerle şehirlileri tenvir ettik, bilnlerce nüsha olarak bastırılmış pasif korunma ana esasları adlı broşürü dağıttık.

Alâkadarlar ayrıca ikazlarda bulunarak halkın yapmağa mecbur olduğu basit korunma işlerini anlattılar. Bundan başka bu son hafta Ankara radyosunda da pasif korunma tedbirleri birkaç gündür üstüste anlatılmaktadır. Bu itibarla artık herkesin kendi vaziyetine göre yapacağı şeyler malûm olmuştur.

Ferdî emniyeti temin eden bir kaç siper kazmakın ibaret bir zahmetle cem'i emniyetin teessüs edeceğini vatandaşlarımız daima hatırdan çıkarmamalıdır. Bu hem şahsî, hem de toplu korunmanın esasını teşkil ediyor. Büyük

şehirlerde kanlı tecrübelerle sabit olmuştur ki, pasif korunma işi evvelâ halkın işidir, umumiyet itibarile belki bazıların kanaatlerini tamamilen tatmin etmeyen siperlerin kapalı büyük beton siperler kadar emin olduğu da aylardanberi hava taarruzuna maruz kalan şehirlerdeki zayıflık nisbetlerinden anlaşılabilir. Umumi menfaat namına, cephe gerisi disiplini bakımından vatandaşlardan istediğimiz ve herkesin yapabileceği pasif korunma tedbirleri için çok titiz davranacağız. Bir kazma ve bir kürekle kazılabilecek bir buçuk iki metrelik siperi de açmayacak kadar gevşeklik göstererek umumi menfaatleri bozmaları cezalandıracağız.

Pasif korunma tedbirlerini tamamlamamış olanlar pasif korunma kanunu mucibince kaza idare heyetleri vasıtasile mahkemelere sevkolunacaklardır. Bu gibiler hakkında elli liraya kadar para cezasile altı aya kadar hapis cezası vrdir. Biz, hemşerilerimizden şahsî ve umumi emniyet namına bir buçuk iki metrelik basit bir toprak siper hazırlamalarını istiyorum. Bunu da böyle bir zamanda külfet addedenler bulunmaz sanırım.»

Zayı — Fatih Askerlik Şubasından aldığım terhis tezkeremi zayı ettim. Yenisini alacağımın eskisinin hükümü yoktur.

314 doğumlu Halil oğlu Abdülkerim Yaşa

Son Posta Matbaası:

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ

A. Ekrem UŞAKLIOĞLU

Yeni ve cazib BİR PUDRA

Emsalsiz güzellikte
bir ten temin eden

Bu pudra, yeni «Havalandırma» u-
çulü sayesinde on defa daha ince ve
gayri mer'î olduğundan cild için gayet
pratik. Ve eldin . Makyajlı değı-
tabî manzarasını temin eder. Yağ-
anurlu, rüzgârli havalarda bile bu-
tün gün sabit kalır.

En sıcak dans salonlarında bile ar-
tik parlak bir buruna tesadüf edil-
mez. Çünkü terkibinde hususî bir u-
sul dairesinde karıştırılmış «Krema
Köpüğü» vardır. Bu pudranın bir
Fransız güzellik mütehassısı tarafın-
dan icad edilen ve Pariste pek ziyade
rağbet bulan on muhtelif rengi var-
dır. En iyi cins olan TOKALON
pudrasını tecrübe ediniz ve yüzünü-
zün nasıl sehhar ve cazib bir manzara
kesbettiğini görürsünüz.

Hergün

(Baştafi 2 nci sayfada)

artmış bir donanmanın beçliliği-
ne tevdi etmek istediğini herkes
görüyor ve bunun ne demek oldu-
ğunu da, Mihverin ayrıca anlat-
masına dahi lüzum kalmaksızın,
herkes anlıyor!

Evet, Amerikanın bugünkü si-
yaseti Avrupada bundan iki sene
evvel bir vahimeden ibaret telâk-
ki edilen bir Avrupa itt'hadı fik-
rini birdenbire canlı ve yaşamaya
lâik bir fikir haline getirmiştir.
Bunun neticelerinin daha canlı
ve kat'î şekilde görülmesi için
Mihverin biraz daha muvaffak ol-
ması kâfi gelecektir. Bunun için,
Amerikanın bugünkü siyaseti yan-
lıştır; eğer kendisine güveniyorsa,
hazırda Amerika yazı geçirmeden
harbe girmelidir; değilse, Avru-
payı mütemediyen tahrik edip
kendi hakimiyetine karşı Mih-
verle birleşmeğe icbar edecek yer-
de bir uzlaşma sulhunu mümkün
kılacak bir yoldan gitmelidir.
Yoksa, Amerika, halen yaptığı gi-
bi Fransanın dahili işlerine mü-
dahalede devam eder, Fransayı
gâh aç bırakmakla, gâh müstemle-
kelerini işgal ile tehdid eyleser,
bir taraftan kendi manevî vaziyet-
ini çürütecek ve diğer taraftan
Avrupada birleşme fikirlerini art-
tıracaktır.

Muhittin Birgen

SİZİN DE TAKDİR ETTİĞİNİZ ÜZERE

Asrımız modasının zarafet ve inceliğine inzıman eden
üstad terzilerin meharret, kadın da gençliğe matuf şa-
yanı hayret bir beden tenasübü arzeder

Fakat yüz ve onun hututu gevezedirler. Eğer bu nokta-
ya lüzum gelen ihtimam gösterilmezse, seneler bu hatları
başkalarına pek çabuk farketirler. Bu, sizin bir sırrınız-
dır ki, ufak bir dikkatsizlik veya ihmâl neticesi rakibeleri-
nizin dikkat nazarından uzak kalmaz. İşte senelerin (bil-
hassa nazik ve hassas cild'e musallat olan o tahribkâr
senelerin) ciltinize çizmekte olduğu ve binlerce (bidayette
gayri mahsus) ince çizgilere ihmalkâr kalmayınız.

Zamanla cildinizi solduracak olan ve sizi pek çok defa vakitsiz ha-
rab eden bu ârzaları aksam ve sabah KREM PERTEV'le yapacağınız
ufak masajla refediniz. KBEM PERTEV'in bu mucizesine yüz
binlerce hemcinsiniz gibi siz de hayret ve memnuniyetle şahid ola-
caksınız. Göreceksiniz ki simanız, ebedî gençliğinizi herkese mağru-
rane söyleyecektir.

KREM PERTEV'in terkibindeki faal unsur en derin çizgileri bile
izalede gecikmeyecektir. Bugünden itibaren siz de bir tıp KREM
PERTEV'i tuvalet masanızda bulundurunuz. O, aynı zamanda sert
rüzgârların ve kuvvetli güneşin en iyi muhafızdır.

On kaldırıcı ustası aranıyor İstanbul elektrik, tramvay ve tünel işlet- meleri umum müdürlüğünden:

İdaremiz Demiryolları şubesinde 250 kuruş yevmiye ile çalıştırılacak 10
kaldırıcı ustasına ihtiyaç vardır.
Taliblerin nüfus hüviyet cüzdanları, hüsnühal kâğıdını ve 2 şer adet
fotoğrafları birlikte 30.5.94 Cuma günü saat 10 da Metro hanı 7 nci
katta Tramvay Teknik Dairesi Reisliğine müracaatları lüzumu bildirir.
(4141)

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğü İlanları

Köprü - Haydarpaşa - Kadıköy hattı tarifesi

Devlet Demiryolları İdaresinin posta ve banliyö katarları tarifesinde
yaptığı tadilata mütenazaran Köprü - Haydarpaşa - Kadıköy vapur ta-
rifesi de 1 Haziran 941 tarihinden itibaren değiştirilmiştir. Yeni tarifesi
kelelere asılmış ve ceb tarifeleri de gösterilmiştir satış çıkarılmıştır.
(4114)

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

Trakya hattı ile Mudanya-Bursa ve Samsun sahil hatlarından gayri
bütün şebekede 1 Haziran 1941 tarihinden itibaren yeni tarifelerin
tatbikine başlanacağı,
Bu tarifelere göre yolcu münasebetlerini ve yolcu trenlerini hareket za-
manlarını gösteren cedvellerin istasyonların bekleme salonlarına asıl-
mış ve küçük ceb tarifelerinin işçilerde satılığa çıkarılmış bulunduğu sa-
yın halka ilân olunur. «4109»

Türk Hava Kurumu İstanbul Ş. Başkan- lığından

- 1 - Yalnız kâğıdı idaremizden verilmek üzere nümune ve şartname-
sine göre imâl ettirilecek iki milyon fitre zarfı, açık eksiltmeye konul-
muştur.
- 2 - Muhammen bedeli 2500, muvakkat teminatı 187.5 liradır.
- 3 - Eksiltme 30/Mayıs/941 Cuma günü saat 15 de Türk Hava Kurumu
İstanbul şubesinde müteşekkil komisyon huzurunda yapılacaktır.
- 4 - Nümunesi gösterilir. Ve şartnamesi parasız verir.
- 5 - İstekilerin, kanunun tarif ettiği vesika ve teminatlarla birlikte
belli gün ve saatte İstanbul şubesine müracaatları. «3927»

Nakliyatı Tevhit Komisyonu Reisliğinden:

Kendi arzularla Anadoluya gitmek isteyenlere parasız nakilleri için kay-
makamlıklarla verilmiş vesikalarda yazılı günlerde tahsis edilen vapurlar
la gitmişlerin veya seyahatlerini herhangi bir sebeple tehir etmiş olan-
ların müteakib posta vapurlarla nakillerine nihayet verilmiştir.
Herhangi bir esbabı mücbire ve mazerete binaen vaktinde seyahat ede-
memiş olanlardan badema mazeretleri mevzu bahis vesikalar üzerine serli
verilmek suretiyle vilayete tasdik edilenlerin vesikaları Devlet Denizyol-
ları İstanbul başaentalığına vize edilebileceğinden alâkadarlarını bu
hususla dikkat ve itina göstermeleri ilân olunur. (4142)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 24 / Mayıs / 1941 vaziyeti

AKTİF

	Lira		Lira
Kasa:			
Altın: Safi kilogram	72.604,465	Lira 102.123.988,77	
Banknot		» 7.415.667,—	
Ufaklık		» 692.141,79	110.231.797,56
Dahildeki muhabirler:			
Türk Lirası		» 400.247,13	400.247,13
Hariçteki muhabirler:			
Altın: Safi kilogram	12.937,317	Lira 16.197.370,87	
Altına tahvil kabul serbest dö- vizler		» —	
Diğer dövizler ve borçlu Kliring bakıyeleri		» 46.685.821,16	64.883.192,03
Hazine tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı		Lira 156.748.563,—	
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat		» 21.253.171,—	177.995.392,—
Senedat Cüzdanı:			
Ticari Senetler		Lira 276.829.157,19	276.829.157,19
Esham ve tahvilât cüzdanı:			
(Deruhte edilen evrakı nakdi- A (yeniin karşılığı esham ve tahvilât (itibarî kıymetle)..		Lira 46.149.523,93	
B Serbest Esham ve Tahvilât:		» 7.926.615,34	54.076.139,27
Avanslar:			
Altın ve döviz üzerine avans		Lira 4.741,69	
Tahvilât üzerine avans		» 7.808.722,—	
Hazineye kısa vâdeli avans		» —	
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans		» 146.684.926,75	154.498.390,44
Hissedarlar:			4.500.000,—
Muhtelif:			9.609.022,27
Yekün			812.523.337,89

PASİF

	Lira		Lira
Sermaye			15.000.000,—
İhtiyat akcesi:			
Adi ve fevkalâde		Lira 7.822.019,15	
Husulî		» 6.900.000,—	13.822.019,15
Tedavüldeki Banknotlar:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye		Lira 158.748.563,—	
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat		» 21.253.171,—	
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakıyesi		Lira 197.495.392,—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vaz edilmiş		» 17.000.000,—	
Reeskont mukabilî ilâveten te- davüle vaz edilmiş		» 230.000.000,—	
Hazineye yapılan altın karşılıklı ilâvans mukabilî 3002 No. lu ka- nun mucibince ilâveten tedavüle vaz edilmiş		» 101.000.000,—	505.495.392,—
MEVDUAT:			
Türk Lirası		Lira 65.238.942,49	
Altın: Safi kilogram	877,150	» 1.233.782,03	66.472.724,52
3850 No. lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabilî tevdi olu- nan altınlar:			
Safi kilogram	55.541,930	» 78.124.167,90	78.124.167,90
Döviz Taahhüdâtı:			
Altına tahvil kabul dövizler		Lira	
Diğer dövizler ve alacaklı Klir- ring bakıyeleri		» 25.093.166,76	25.093.166,76
Muhtelif:			108.515.867,56
Yekün			812.523.337,89

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 altın üzerine avans % 3

HASAN ÇİL LOSYONU

ÇİL, ergenlik, sivilce, yağ, kir ve lekeleri kat'iyen izale eder. Geceleti
yatarken bir pamuğu bu losyona ıslatarak yüzünüzü ve krü mahâl-
leri siliniz. Cehrenizdeki boya, ruj, kir, ter ve her türlü toz ve sıyah-
lıklarla çirkinlikleri ve yanıkları izale eder. Cild üzerindeki tenefüs
noksanlarını açar ve bu sayede çehre güzelleşir ve şeffaflaşır ve leta-
fet kesbeder.

HASAN ÇİL LOSYONU fennî ve tekâmülün bir harkasıdır. Bütün
kadınların hayat arkadaşları olabilir. Traştan sonra erkekler için pek
ince bir zevk teşkil eder. Şişes 50, dört misli 100 kuruştur. Hasan de-
posu ve şubelerinde satılır ve eczanelerde aramız.

Zonguldakta

Ereğli Kömürleri İşletmesi

Umum Müdürlüğünden:

SADE YAĞI ALINACAKTIR.

İşçi Tablodolarımız ihtiyacı için 180.000 kilo erimiş sade yağı müba-
yaa olunacaktır. Şartname Ankara'da Etbank umum müdürlüğünde,
İstanbul'da Etbank bürosunda ve Zonguldak'ta işletme umum mü-
dürlüğünde görülebilir. Tekliflerin 16 Haziran 1941 tarihine kadar Zon-
guldak İşletme Umum Müdürlüğüne verilmis olması lazımdır.

Satılık Köknar tomruğu Devlet Orman İşletmesi Karabük Revir Âmirliğinden:

- 1 - Mengen bölgesi emvalinden olup Rumşa rampasında mevcut
«3520» adet muadî «1367» metre mik'ap «121» desimetre mik'ap köknar
tomruğu açık artırma suretiyle satılığa çıkarılmıştır.
- 2 - Tomrukların kabukları soyulmuş olup hacim orta kutur üzerin-
den hesaplanmıştır.
- 3 - Tomruklara aid satış şartnamesi Ankara'da orman umum mü-
dürlüğünde, İstanbul, Zonguldak, Bolu, Çankırı orman müdürlüklerinde
Karabük devlet orman işletmesi revir âmirliğinde görülebilir.
- 4 - Tomrukların muhammen bedeli «11» liradır.
- 5 - İstekilerin % 7,5 muvakkat pey akçesi 6/6/941 tarihine ra-
yan Cuma günü saat 14 de Gerede orman bölge şefliği binasında Kara-
bük devlet orman işletmesi revir âmirliği riyesetinde toplanacak komis-
yona müracaatları. (4058)

İstanbul Belediyesi İlanları

Tahmin
bedeli teminat

550,00 41,25 Unkapanında Harraççıkaramehmed mahallesinde Eivan
zedeşemesi sokağında 11,11/1 numaralı bina enkazının
satışı.

600,00 49,50 Unkapanında Kasabdemirhun mahallesinin Yeşilutumba
sokağında 21 numaralı bina enkazının satışı.

Tahmin bedeliyle ilk teminat miktarları yukarıda yazılı iki parça en-
kaz satılmak üzere ayrı, ayrı açık artırma konulmuştur. Şartnameleri
Zabit ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 9/6/941 Pa-
zartes günü saat 14 de Dani Encümeninde yapılacaktır. Taholern ik teml-
nat makbuz veya mektublarla ihale günü muayyen saatte Daimî En-
cümende bulunmaları. (4047)

Büyük Bir Fırsat

30 senelik gelikli müşterileri bulunan mühim bir züccaciye mağazası bu
kere müstecirlerinin askere gitmesiyle boşalmıştır. Marpuççuları Tahta
kaleye bağıyan büyük caddede üzerinde (41) numaralı bu mağaza kiraya
verilecektir. Peştemallik vesaire yoktur. Ayrıca kiralık bir de büyük depo
vardır. Müracaat. İstanbul Ketenciler Fındık sokak numara 6 boya ma-
ğazası İsmail Kemal

Maarif Vekillüğünden:

3803 sayılı kanuna tevfikan Ankara Hasanoğlan köyünde açılan köy
enstitüsü için yaptırılacak binaların vaziyet plânlarıyla avan projelerinin
hazırlanması ve birincilik kazanacak mimarın detay resimlerini yapması
iş 23.Mayıs.1941 tarihinden 3.Temmuz.1941 tarihine kadar devam etmek
üzere memleket mimarları arasında müsabakaya konulmuştur.
Müsabaka şartnamesi Maarif Vekilliği ilk tedrisat umum müdürlüğün-
den alınacaktır. Bu şartnamenin Maarif Vekilliği tebliğler dergisinin
«121» numaralı sayısında neşredileceği ilân olunur. (2817) (3973)

Tam vaktinde tiyatroya
gelmiyen içeri giremez.

Vapur saeline yetişemiyen
vapuru kaçırır!

Vaktinde okumayan
kahil kalır!

Gençlikte para biçiktirimi-
nin ihtiyarlıkta aş kalır!

FAKAT bir MİLLÎ PİYANGO
İhtiyarlıkta birinci çekilmiyen kaçırır
kimse o tertibin diğer iki...

çekişmesinden mahrum kalmaz!
İkinci çekilişte alacağı bir
bilette de tertibe devam edebilir!